

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

Wtorek

4 stycznia 2022

nr 1 (LXXVII)

cena: 13 Kč

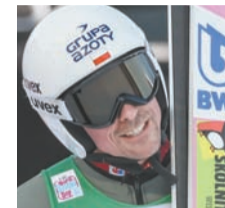
WIADOMOŚCI
PISMO ZAMIAST
KONWENTU
STR. 2-3

REGION
NIE MOGŁO
BYĆ INACZEJ...
STR. 4

SPORT
DO OPTYMIZMU
WCIAŻ DALEKO
STR. 9

Robimy noworoczne zakupy

RYNEK: Niestety nie mamy dobrych wiadomości na początku roku – w 2022 ceny towarów i usług będą dalej rosły. Eksperci spodziewają się inflacji przekraczającej 5 procent. W ostatnich miesiącach ub. roku rosły przede wszystkim koszty paliw i energii. Żywność również drożeje, choć w sposób mniej zauważalny.

Danuta Chlup

Postanowiliśmy wybrać kilkanaście często kupowanych artykułów spożywczych i zanotować ich ceny w pierwszym dniu roboczym 2022 roku (3 stycznia), a następnie co kwartał porównywać aktualne ceny tych samych produktów z cenami z poprzednich okresów. Ponadto zestawiliśmy obok siebie ceny w sklepach tej samej sieci (Kaufland) w Czeskim Cieszynie i Cieszynie. Staraliśmy się wybrać produkty porównywalne pod względem składu i jakości, choć pochodzące w większości od różnych producentów. Pomińnięte zostały towary objęte promocją oraz własnej marki sieci handlowej.

• W pierwszy styczniowy poniedziałek wybraliśmy się do sklepów po obu stronach Olzy. Fot. DANUTA CHLUP

Towar	Cena w Cz. Cieszynie		Cena w Cieszynie	
		(korony)		(złote/korony)
Bułka kajzerka		2,25		0,39/2,16
Mleko UHT 1 litr	Madeta 3,5%	23,90	Łaciate 3,2%	3,29/18,26
Olej słonecznikowy 1 litr	Heliol	52,90	Bartek	10,99/60,10
Masło	Madeta 250 g	55,90	Mlekovita 200 g	6,99/38,80
Jogurt naturalny 150 g	Z Valašska	10,90	Bakoma	1,45/8,05
Jaja (klatkowe) 1 szt.		3,16		0,70/3,90
Mąka tortowa 1 kg	Z Věrovan	16,90	Młynpol	2,59/14,37
Cukier biały kryształ 1 kg	Korunní	17,90	Diamant	2,99/16,60
Szynka wieprzowa w opakowaniu	Chodura Moravská 100 g	29,90	Krakus eksportowa 120 g	4,99/27,70
Ser edamski	Šumavský 30% 100 g	29,90	Włoszczowa 26% 150 g	5,39/29,91
Filety z piersi kurczaka 1 kg		169,00		25,96/144,08
Czekolada mleczna	Milka	39,90	Milka	3,99/22,14
Pomarańcze 1 kg		29,95		5,79/32,13
Ziemniaki jadalne opak. 2,5 kg		29,96		6,79/37,70
Woda mineralna niegazowana 1,5 l	Ondrášovka	11,90	Nałęczowianka	1,69/9,38
Piwo (puszka) 0,5 l	Radegast 10	18,90	Lech Premium	2,99/16,59

Legenda: Ceny w złotych przeliczone są na korony po kursie 5,55.

ZDANIEM... Beaty Schönwald

beata.schonwald@glos.live

Pewnie znacie tę sytuację. Niekończący się las i zarośla, droga pod górkę i ojciec przekonujący naburmuszoną żonę i równie naburmuszone dzieci, że już tylko kawałek, jeszcze jedno podejście i zaraz będzie schronisko, lody i czego dusza zapagnie. Im dłużej droga trwa, tym mężczyzna coraz wyraźniej sobie uświadamia, że się przeliczył, że chociaż miało być blisko, to jest daleko i że w ogóle będzie dobrze, jeśli dojdą do celu i nie będą musieli zawrócić. Nie wychodzi jednak ze swojej roli i z dobrze udawanym optymizmem co kilkadziesiąt metrów powtarza. – Chodźcie, bo teraz to już naprawdę jest niedaleko.

Być może uzna mnie ktoś niesłusznie za antyszczepionkowca, ale – no cóż – to skojarzenie nasunęło mi się po niedawnej wypowiedzi ministra zdrowia Vlastimila Válka. – Trzecia dawka dostatecznie chroni wszystkich przed ciężkim przebiegiem choroby. To silne narzędzie. Nawet w przypadku wariantu omikron – powiedział wtenczas niezwykle przekonująco. Przyznam się, że chętnie bym uwierzyła w jego słowa, gdyby nie to, że przez większość minionego roku w bardzo podobny sposób mówiono nam o 90-procentowej skuteczności szczepionek przeciw COVID-19 oraz o ochronie, którą daje najpierw pierwsza, a potem druga dawka. Przykro mi, ale przekonywanie o zbytecznym działaniu trzeciej dawki w sytuacji, kiedy Izrael szczepił już czwartą, a naukowcy mówią głośno, że omikron to trochę inna „bajka” niż wcześniejsze warianty, po prostu do mnie nie trafia. Rozumiem, że pan minister podobnie jak ojciec dzieci na górskiej wyprawie chce motywować obywateli do zrobienia dalszych kroków. Uważam jednak, że nie mając żadnej pewności, czy ta droga prowadzi do celu, nie powinien chociaż z nich kpić. Dlatego myślę, że lepiej byłoby, gdyby sprawę postawił jasno i przyznał uczciwie, że „te szczepionki, niestety, mają krótkie działanie i dlatego potrzebne będą kolejne dawki”. Ludzie potrafią docenić prawdomówność. Szkoda tylko, że politycy tego nie wiedzą.

CYTAT NA DZIS

Petr Fiala,

premier RC w swoim noworocznym orędziu

Ten rok będzie prawdopodobnie jednym z najtrudniejszych i najcięższych od powstania samodzielnej Republiki Czeskiej. Będą doskwierać nam problemy, które przychodzą z zewnątrz, ale także te, których sami jesteśmy sobie winni, głównie dlatego, że poprzedni rząd mało dbał o naszą przyszłość

W OBIEKTYWIE...

• Patrząc na poniższe zdjęcie, naprawdę trudno wyrokować, jaką mamy porę roku. Tymczasem fotografia została wykonana dokładnie wczoraj, na początku zimy, w okolicach Jabłonkowa i bardziej przywołuje na myśl wiosnę. Za zdjęcie dziękujemy wiernemu czytelnikowi „Głosu”.

Fot. ARC

DZIŚ...

4

stycznia 2022

Imieniny obchodzą:

Anieli, Eugeniusz, Rygobert

Wschód słońca: 7.41

Zachód słońca: 15.40

Do końca roku: 361 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Spaghetti

Światowy Dzień Braille'a

Przystawie:

„Gdy w Eugeniego lód

albo woda, taka i lipcowa

pokaże się pogoda”

JUTRO...

5

stycznia 2022

Imieniny obchodzą:

Emiliana, Edwarda, Szymon

Wschód słońca: 7.41

Zachód słońca: 15.41

Do końca roku: 360 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Bitej Śmietany

Przystawie:

„Gdy styczeń burzliwy

z śniegami, lato burzliwe

z deszczami”

POJUTRZE...

6

stycznia 2022

Imieniny obchodzą:

Baltazar, Kacper, Melchior

Wschód słońca: 7.41

Zachód słońca: 15.42

Do końca roku: 359 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Wtulania Się,

Dzień Filatelisty

Przystawie:

„Gdy trzech Króli mrozem

trzyma, będzie jeszcze

długa zima”

POGODA

wtorek

dzień: 7 do 10°C

noc: 7 do 6°C

wiatr: 5-8 m/s

środa

dzień: 5 do 9°C

noc: 4 do 0°C

wiatr: 2-6 m/s

czwartek

dzień: 0 do 3°C

noc: 0 do -4°C

wiatr: 1-5 m/s

Pismo zamiast

Prezes PZKO Helena Legowicz wystosowała w ub. tygodniu list do prezesów miejscowych kół. Zawiera on istotne informacje, które miały zabrzmieć na Konwencji Prezesów zaplanowanej na 15 grudnia ub. roku. Ten jednak ze względu na sytuację epidemiczną został odwołany. List dostępny jest również na stronie internetowej związku.

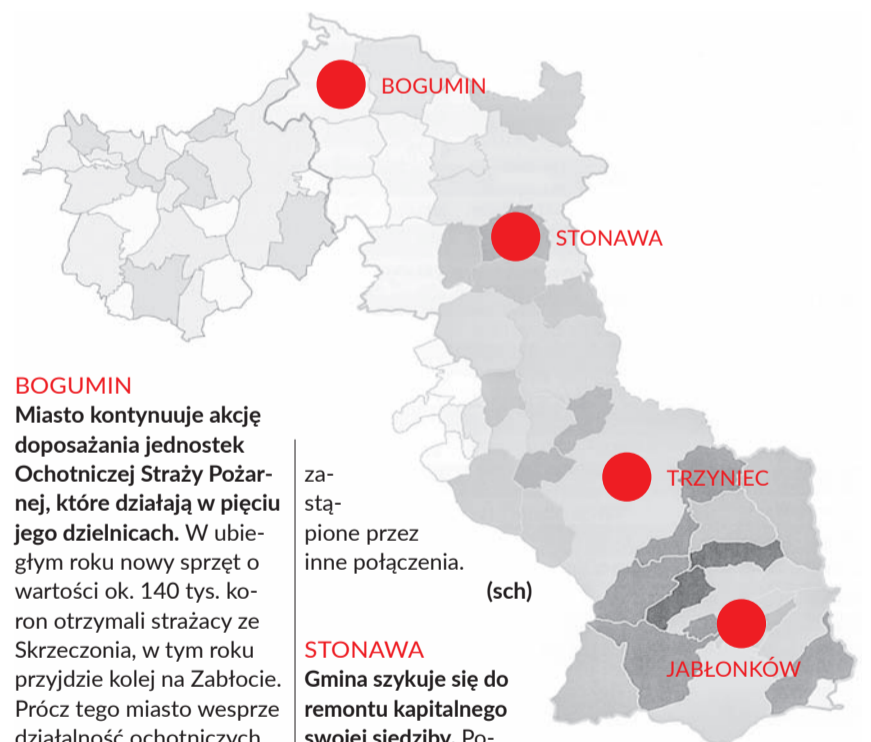

Beata Schönwald

Prezeska zapewnia w nim, że konwent odbędzie się w „najbliższym możliwym terminie”. Zanim to jednak nastąpi, prosi prezesów o zapozna-

nie się z projektem budżetu na 2022 rok przygotowanym przez dział ekonomiczny oraz o kierowanie ewentualnych pytań lub uwag na e-mail: prezes@pzko.cz. Można też zadzwonić pod numer +420 606 554 908. Zgodnie z projektem, PZKO ma w br. gospodarować zrównoważonym budżetem w wys. 12 071 115 koron. – Jak co roku realizacja planowanego budżetu jest

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

BOGUMÍN

Miasto kontynuuje akcję doposażania jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, które działają w pięciu jego dzielnicach. W ubiegłym roku nowy sprzęt o wartości ok. 140 tys. koron otrzymali strażacy ze Skrzeczonia, w tym roku przyjdzie kolej na Zabłocie. Prócz tego miasto wesprze działalność ochotniczych jednostek kwotą ok. 1,3 mln koron, kolejne 3 mln koron przeznaczy na rozbudowę remizy w Starym Boguminiu. (sch)

JABLÓNKÓW

Przewoźnik Z-Group Bus, który organizuje autobusowy transport publiczny w tym rejonie, zlikwidował od wczoraj niektóre połączenia. Ograniczenia, których powodem jest zachorowalność wśród kierowców przekraczająca 25 proc., potrwać prawdopodobnie do niedzieli 16 stycznia. Chodzi o pojedyncze kursy, które wyjeżdżają wcześniej rano z Bystrzycy, Mostów, Nawsia, Bukowca i Trzynieca. Niektóre z nich zostaną

zastąpione przez inne połączenia. (sch)

STONAWA

Gmina szykuje się do remontu kapitalnego swojej siedziby. Pochodzący z 1932 roku budynek jest ostatnim obiektem publicznym wsi, który nie został jeszcze docieplony. W planie są również zmiany wewnątrz obiektu. Np. kancelarie na parterze zostaną przeniesione na strych, który do tej pory nie był wykorzystany, a zwolnione pomieszczenia zostaną przebudowane w nowoczesne archiwum, któremu z kolei doskwierała wilgoć. Gmina będzie próbowała zdobyć na remont środki dotacyjne z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. (sch)

TRZYNIEC

Policja oskarżyła 34-letniego mężczyznę, który w listopadzie dopuścił się

kilku kradzieży oraz oszustwa. Już na początku miesiąca ukradł sprzed sklepu spożywczego rower, zaś następnego dnia, korzystając z chwilowej nieuwagi ekspedientki, „zwinął” w sklepie we Frydku-Mistku alkoholowe kalendarze adwentowe o wartości powyżej 7 tys. koron. Prócz tego włamał się do firmy w Ostrawie-Mariańskich Górach, skąd ukradł narzędzia o wartości ok. 70 tys. koron, a także dopuścił się oszustwa mającego na celu wyłudzenie hulajnogi elektrycznej. Złodziej przyznał się do postawionych mu zarzutów. Grozi mu kara do trzech lat więzienia. (sch)

konwentu

Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Natomiast miejscowe koła, które nie posiadają osobowości prawnej, proszone są o kontakt, ponieważ „tu ścieżka rejestracji będzie trochę dłuższa, ale do załatwienia”.

– Za nami rok 2021, w którym wybraliśmy Zarząd Główny na kolejną czteroletnią kadencję. Kadencję pełną wyzwani zarówno kulturalnych, jak i organizacyjnych. Dla Zarządu Głównego tej kadencji na pewno największym wyzwaniem będzie planowany remont siedziby głównej PZKO przy ul. Strzelniczej w Czeskim Cieszynie – pisze autorka listu, dodając, że z kolei zadaniem wszystkich działaczy związku będzie włączenie

uzależniona od przyznanych dotacji na projekty, które zostały złożone na rok 2022, i które uwzględniono przy zestawieniu budżetu – zaznacza Legowicz.

W piśmie informuje również, że statut organizacji uchwalony na XXIV Zjeździe PZKO został przesłany do krajowego Sądu w Ostrawie i zarejestrowany oraz że na jego podstawie zostało zapisanych już kilku prezesów na portalu www.justice.cz. Ci, którzy tego jeszcze nie zrobili, mogą skorzystać z dołączonych do listu wskazówek.

nie najmłodszej, młodej i średniej generacji w aktywne uczestnictwo w życiu polskiej społeczności. Przypomina również, że 2022 jest rokiem jubileuszu 75-lecia organizacji, który należy przypomnieć nie tylko „na płaszczyźnie obchodów centralnych, lecz także w każdym miejscowym kole PZKO”. Działania te pozwolą bowiem na zaakcentowanie wkładu związku w pielęgnowanie kultury naszego regionu i promowanie kultury polskiej wśród społeczeństwa większościowego. ▲

Wystrzałowy pokaz

• Efektowny pokaz sztucznych ogni przyciągnął nad Olzę setki mieszkańców z obu miast. FOT. LUKASZ KLIMANIEC

Efektownym pokazem sztucznych ogni w Czeskim Cieszynie powitano w sobotnie późne popołudnie 1 stycznia 2022 rok. Wydarzenie cieszyło się dużym zainteresowaniem, przyciągając setki mieszkańców z obu miast. Zorganizowany nad Olzą pokaz fajerwerków rozpoczął się punktualnie o 17.00, ale chętni do obejrzenia sztucznych ogni gromadzili się na mostach Przyjaźni, Wolności oraz wzdłuż obu brzegów rzeki grubo przed planowanym widowiskiem, by zając jak

najlepsze miejsce do obejrzenia pokazu.

Trwające blisko kwadrans widowisko fajerwerków zostało zorganizowane przez Ośrodek Kultury „Strzelnica” w Czeskim Cieszynie. Z noworocznego pokazu sztucznych ogni organizowanego nad Olzą podobnie jak rok temu zrezygnował Cieszyn.

Noworoczny około 10-minutowy pokaz fajerwerków mogli oglądać także mieszkańcy Karwiny – takie wydarzenie zostało zorganizowane w Parku Bożeny Nemcowej w Karwinie-Frysztacie. (klm)

W SKRÓCIE...

Hojny »Dar Serca«

Ponad 100 tys. koron, żywność, kosmetyki, środki czystości oraz vouchery zebrał Caritas Jabłonek w kończącej 2021 rok akcji „Dar Serca”. Dzięki temu 26 rodzin (a w nich w sumie 81 osób) oraz 15 bezdomnych mogło dobrze spędzić czas Bożego Narodzenia.

Zakończony 2021 rok był wyjątkowy dla jabłonekowskiego Caritasu, bowiem organizacja obchodziła 20-lecie istnienia.

– Ludzie dobrej woli pokazali, że ich serce jest na właściwym miejscu – nie ukrywają przedstawiciele Caritasu Jabłonek.

Podczas tej akcji charytatywnej prócz żywności, środków czystości oraz voucherów darczyńcy ofiarowali ponad 100 tys. koron – 63 884 koron do kasy w kościele parafialnym, 23 400 koron zostało zebranych w Centrum Pomocy św. Rafaela, a na konto bankowe wpłacono 21 500 koron.

Za te pieniądze zostały kupione dla potrzebujących m.in. wypieki, mięso, owoce, środki czystości oraz vouchery, dzięki czemu udało się sprawić, że 26 rodzin oraz 15 bezdomnych miało piękniejsze święta. A część osób, które otrzymały te prezenty, wyraziła swoją wdzięczność w listach przekazanych jabłonekowskiemu Caritas. (klm)

Kolejne restrykcje?

Jeśli trend wzrostu nowych zakażeń koronawirusem się utrzyma, w środę lub w piątek mogą zapasć decyzje o wprowadzeniu kolejnych restrykcji – zapowiedział w poniedziałek polski minister zdrowia Adam Niedzielski. Ewentualne obostrzenia mogą objąć ograniczenie działalności gospodarczej. Szef resortu zdrowia poinformował w RMF FM o 6422 nowych zakażeniach koronawirusem. Podkreślił, że „widać rosnącą skalę wzrostów zakażeń”.

– Startowaliśmy trzy dni temu z przyrostu 10 proc., a wczorajszy przyrost jest powyżej 25 proc. Siłą rzeczy jest to wyraźny sygnał ostrzegawczy – dodał. Minister zdrowia, pytany, czy rząd zareaguje na obecną sytuację epidemiczną lockdownem, przekazał, że „jeśli pewien arsenał związany z wyszczerpieniem się kończy, to używa się tego, co pozostaje w ręku, czyli restrykcje, obostrzenia”. (szb)

Serduszka dla pani Ireny

Portal Investigace.cz przeanalizował czeski Facebook pod kątem popularności wiadomości. Wzięto pod uwagę 500 tysięcy wiadomości z 63 czeskich serwisów informacyjnych i dziennikarskich, w tym serwisów promujących teorie spiskowe i tabloidów, opublikowanych od stycznia 2021 do Bożego Narodzenia. Najwięcej czerwonych serduszek, czyli ikonki reakcji wyrażających miłość, zebrał artykuł na temat Ireny Sandlerowej „Zachránila tisíce židovských dětí. Sandlerovou poznal svět díky středoskolským z Kansasu” („Uratowała tysiące żydowskich dzieci. Świat poznał Sandlerową dzięki uczniom ze szkoły średniej z Kansas”), opublikowany przez Czeską Telewizję. Irena Sandlerowa to jedna z najbardziej znanych polskich Sprawiedliwych wśród Narodów Świata. Tytuł ten otrzymała za zasługi z czasów II wojny światowej – działając w konspiracji, także w strukturach Rady Pomocy Żydom „Żegota”, prowadziła akcję ratowania dzieci żydowskich z getta warszawskiego. Wraz z grupą współpracowników, udało jej się ocalić kilkaset dzieci. „Zwrot”

Pierwsze narodziny

No w y Rok był s z c z e - g ó l n i e szczęśliwym dniem dla rodziców, którym już na jego progu urodziło się dziecko. Sprawdził, jak długo na pierwszego tego- rocznego noworodka czekały szpitale w naszym regionie.

Jako pierwszy doczekał się „swojego” maluszka szpital w Hawierzowie. Był nim mieszkaniec miasta Danielek. Kiedy się urodził, była godz. 2.33. Ważył 2980 gramów i mierzył 46 cm. Kierownictwo placówki ma nadzieję, że rów-

nież w tym roku szpital będzie bić rekordy co do liczby porodów. W ub. roku przyszło tu bowiem na świat aż 1120 dzieci – najwięcej od 1994 roku.

W szpitalu w Karwinie krzyk pierwszego malucha, który ma w akcie urodzenia 2022 rok, zabrzmiał 1 bm. o godz. 4.14. Należał do Jaromíra Damiána Maleňáka z Bogumina. Chłopczyk ważył 2930 gramów i mierzył 47 cm. Jak potwierdziła rzeczniczka placówki Věra Murinová, zarówno noworo-

• W Trzyńcu jako pierwsza w tym roku urodziła się Laura. Fot. Szpital Trzyńiec

dek, jak i jego mama czują się bardzo dobrze.

W Trzyńcu jako pierwszą powitano w tym roku dziewczynkę Laurę, która przyszła na świat w sobotę o godz. 7.28. Ważyła ona 3420 gramów, mierzyła 50 cm. Laura mieszka w Bystrzycy i jest pierwszym dzieckiem rodziców. – W ub. roku urodziło się w naszym szpitalu 793 dzieci, w tym sześć par bliźniaków. Najczęstszymi imionami męskimi były Adam, Daniel i Jakub, żeńskimi – Eliška, Tereza i Rozalie. (sch)

430

razy ekipy morawsko-śląskiego pogotowia ratunkowego wyjeżdżały do pacjentów w ciągu najbardziej krytycznej doby na styku kończącego się i rozpoczynającego się roku, czyli od poranka 31 grudnia do godz. 6.00 pierwszego dnia stycznia. Było to o sto przypadków więcej w porównaniu ze średnią pozostałych dni roku. W liczbie tej znalazło się aż 109 rannych, którzy doznali obrażeń głównie na skutek różnego rodzaju upadków. Kilkanaście z nich miało miejsce na zlodowaciałym podłożu przede wszystkim w Beskidach i Jesionikach. Ok. dwudziestu poszkodowanych przyznało z kolei, że stało się ofiarami ataku innej osoby. Swój wkład w sylwestrowe nieszczęścia miał również alkohol oraz substancje psychotropowe. W czternastu przypadkach chodziło o zatrucia przez nie spowodowane. Natomiast tylko dwie interwencje dotyczyły skutków źle odpalonych wyrobów pirotechnicznych. W jednym przypadku doszło do poranienia twarzy, w drugim – kończyn górnych. (sch)

Za ciepło na kurs

Niezwykle ciepły przełom starego i nowego roku pomieszał szyki głównie miłośnikom białego szaleństwa. Od jutra jednak znowu ma się ochłodzić.

Poświęteczna odwilż była powodem odwołania kursu narciarskiego, na który miały wczoraj wyjechać klasy drugie Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie. – Na stokach nie ma śniegu, wyciągi nie działają. Byliśmy umówieni z ośrodkiem, że jeżeli coś będzie nie tak, to nie przyjedziemy – poinformowała „Głos” dyrektorka placówki Maria Jarnot. W tej chwili szkoła próbuje uzgod-

nić nowy termin i miejsce kursu. Ponieważ chodzi o klasy, które rok temu nie mogły wyjechać z powodu ścisłego lockdownu, można mówić o ścigającym je pechu.

To, że sytuacja jest nietypowa, potwierdzają również meteorolodzy. Jak poinformowała agencja ČTK, wczoraj padały rekordy najwyższych porannych temperatur w ciągu ostatnich 30 lat. Najwyżej wspiął się słupek rtęci w praskim Klementynie – na 9,6 st. C. Ciepło było również na Zaolziu. W Ropicie namierzono 9,2 st. C, a w Karwinie tylko o jedną dziesiątą stopnia mniej. (sch)

Nie mogło być inaczej...

Punktualnie w samo południe w ostatni dzień 2021 roku na Filipce (762 m n.p.m.) rozbrzmiała pieśń „Szumi jawor, szumi” – w ten sposób członkowie PTTS „Beskid Śląski” tradycyjnie pożegnali stary rok i przywitani nowy. Strzelały korki od szampana, były serdeczne życzenia, ognisko, poczęstunek i radosna atmosfera.

Łukasz Klimaniec

Gdy kocha się górskie wędrówki nie może być inaczej – Nowy Rok trzeba powitać właśnie w górskiej, zimowej scenerii. Dlatego też ponad 30 osób z „Beskidu Śląskiego” przywędrowało w ostatni dzień 2021 roku na Filipkę (762 m n.p.m.), by w swoim gronie i serdecznej atmosferze pożegnać stary rok i powitać nowy. Można było dotrzeć zielonym szlakiem z Gródka, żółtą trasą z Nawsia lub dojechać w rejon Filipki samochodem.

– Chodzę z „Beskidem” po górach, na Filipce też już byłam. Taki sylwester w górach to bardzo fajny pomysł. To miłe spędzenie popołudnia, kulturalne i w fajnej atmosferze – przyznała Anieli Małysz z Czeskiego Cieszyna, która z grupką „Beskidziaków” przyjechała pociągiem do Gródka, skąd zielonym szlakiem wyszli na szczyt. Tam przy charakterystycznej wiacie w białej scenerii zaplanowano wspólne powitanie nowego roku.

– To tradycja, którą zapoczątkowali karwiniacy, czyli „Beskidziocy” z Karwiny. A z roku na rok grono witających nowy rok na Filipce powiększało się. I tak zrodziła się ta tradycja. Przed rokiem było nas około 50 osób. Filipka to fajne miejsce i łatwo dostępne. Każdy z nas coś przynosi: ciasto, wędlinę, jest też oczywiście szampan – wyjaśniła Wanda Farnik, wiceprezes PTTS „Beskid Śląski” ds. turystyki.

Po raz pierwszy sylwestrowemu spotkaniu „Beskidziaków” na Filipce towarzyszyło ognisko, o które zadbał państwo Kúdelowie i harcerze z trzynieckiej Drużyny Harcerskiej „Czarne Pantery”.

– Przywieźliśmy suche drewno, więc z rozpaleniem nie było kłopotu – uśmiechał się Dawid Szkan-dera z MK PZKO w Trzyńcu-Osówkach, który pomagał harcerzom. – Chcemy rozwinąć współpracę,

• Sylwester na Filipce to tradycyjna impreza PTTS „Beskid Śląski”, która każdego roku gromadzi sporo osób.

• Szampan, serdeczne życzenia i radosna atmosfera towarzyszyły sylwestrowemu spotkaniu „Beskidziaków”.

• O rozpalenie ogniska zadbał Kúdelowie i harcerze z trzynieckiej Drużyny Harcerskiej „Czarne Pantery”.
Zdjęcia: ŁUKASZ KLIMANIEC

by młodzi ludzie po zakończeniu przygody z harcerstwem wstępowała do „Beskidu”. Już teraz dużo chodzą po górach, więc trzeba ich utrzymać – przyznał.

Punktualnie o 12.00 na Filipce wystrzeliły korki szampanów,

a przed toastem „Beskidziocy” – wśród których byli przedstawiciele TA Grupy, Kameralnego Zespołu Śpiewaczego przy MK PZKO w Czeskim Cieszynie-Osiedlu – odśpiewali uroczyste „Szumi jawor, szumi”. Były serdeczne życzenia,

poczęstunek i radosna atmosfera przy ognisku.

W roku 2022, który jest dla PTTS „Beskid Śląski” rokiem wielkiego jubileuszu 100-lecia istnienia, organizacja i jej uczestnicy wchodzą z nowymi nadziejami.

– Życzymy sobie zdrowia, dobrych wycieczek, otwarcia wszystkich granic, by można było bez przeszkód podróżować i przemieszczać się oraz tego, by atmosfera koleżeństwa stale się rozwijała – przyznała Wanda Farnik. Do siego roku! ▲

Trudne wyprawy ratunkowe

Apele o rozsądek i mierzenie sił na zamiary nie pomagają, bo chętnych na powitanie Nowego Roku na beskidzkich szczytach wciąż jest sporo. A to wiąże się z ryzykiem wypadku lub koniecznością prowadzenia akcji ratowniczej. Nie inaczej było i tym razem, bo Nowy rok rozpoczął się bardzo intensywnie dla ratowników Sekcji Babio-górskiej Grupy Beskidzkiej GOPR, którzy musieli prowadzić trzy trudne wyprawy ratunkowe.

Pierwsza rozpoczęła się tuż po północy, gdy goprowcy otrzymali informację o turystce, która schodząc ze szczytu Babiej Góry doznała bolesnego urazu barku. Kobieta nie była w stanie dalej sama iść.

– Po zabezpieczeniu termicznym i podaniu leków przeciwbólowych turystka została sprowadzona z asekuracją do stacji ratunkowej na Markowych Szczawinach, a następnie ewakuowana do Zawoi, skąd udała się do szpitala – wyjaśnił Maciej Moskwa, szef wyszkolenia Grupy Beskidzkiej GOPR.

Dziesięć minut później do Centralnej Stacji Ratunkowej w Szczyrku dotarło zgłoszenie o dwójce turystów, którzy utknęli w rejonie szczytu w bardzo złych warunkach atmosferycznych – panowała mgła, wiał bardzo silny wiatr, któremu towarzyszył intensywny opad marnącego deszczu. Ratownicy GOPR na szczęście zdołali w porę odnaleźć turystów. Zabezpie-

czyli ich termicznie i bezpiecznie sprowadzili do schroniska na Markowych Szczawinach. Ta akcja zakończyła się 1 stycznia o 6.00.

Goprowcy jednak nie mieli zbyt wiele chwil wytchnienia, bo wczesnym popołudniem musieli organizować kolejną wyprawę ratunkową – tym razem chodziło o dwójkę turystów, którzy stracili orientację po południowej stronie szczytu.

– Po dotarciu do turystów ratownicy zabezpieczyli ich termicznie, sprowadzili na Markowe Szczawiny i ewakuowali do Zawoi. Działania zakończono w godzinach wieczornych – dodał Moskwa.

Ratownik GOPR podkreślił, że wszystkie trzy wyprawy ratunkowe były prowadzone w bardzo trud-

nych warunkach atmosferycznych. Wzięło w nich udział w sumie 13 ratowników Grupy Beskidzkiej GOPR.

• Wyprawy ratunkowe w rejonie Babiej Góry były prowadzone w bardzo trudnych warunkach atmosferycznych. Fot. Maciej Moskwa/GOPR

(klm)

Nieśmiertelny Reksio

W 2022 roku przypada setna rocznica urodzin Lechosława Marszałka, twórcy Reksia, bohatera słynnego serialu animowanego dla dzieci. Pierwowzorem tej postaci była suczka foksteriera szorstkowłosego o imieniu Trola, a Marszałek wymyślił Reksia wtedy, gdy zrezygnował z prac nad „Bolkiem i Lolkiem na Dzikim Zachodzie”.

Łukasz Klimaniec

Na tej kreskówce wychowały się miliony Polaków w kraju i poza jego granicami. I wychowują nadal, bo wielu rodziców do tej pory często włącza swoim dzieciom przygody Reksia korzystając z faktu, że Studio Filmów Rysunkowych z Bielska-Białej w serwisie YouTube utworzyło własny kanał z najpopularniejszymi bajkami, udostępniając je widzom za darmo. Reksio zatem w dalszym ciągu bawi, rozśmiesza i uczy, wciągając najmłodszych w świat swojego podwórka, na którym stoi jego buda.

Twórca rodem z Suwałk

Postać sympatycznego psiaka z charakterystyczną ciemnożółtą łatką na lewym oku i uchu wymyślił Lechosław Marszałek, reżyser i scenarzysta, pracownik Studia Filmów Rysunkowych w Bielsku-Białej. Urodził się 9 marca 1922 roku w Suwałkach, był jedynym dzieckiem Jadwigi i Wincentego Marszałka. Od wczesnych lat wykazywał większą, niż u innych dzieci, wrażliwość artystyczną – lubił rysować zwierzęta, których w domu Marszałków było mnóstwo, a sam reżyser mówił później w wywiadach, że miłość do zwierząt, zwłaszcza bezdomnych, chorych czy skrzywdzonych, wyniósł właśnie z domu rodzinnego. Jako młody chłopak portretując zwierzęta wykorzystywał technikę karykatury i groteski. Choć jego rodzice widzieli go w zawodzie architekta lub adwokata, on postanowił zostać rysownikiem. Podczas II wojny światowej pobierał lekcje w tajnym gimnazjum w Radomsku, gdzie uzyskał tzw. małą maturę. Tam też uczył się także rysunku technicznego i podstaw konstrukcji budowlanych, co pomogło mu znaleźć pracę kreślarszą w biurze projektowym. Po wojnie – już jako absolwent Liceum Technic Plastycznych – rozpoczął pracę w Wytwórni Filmów Fabularnych

• Lechosław Marszałek, twórca postaci Reksia. W 2022 roku przypada setna rocznica jego urodzin.

w Łodzi na stanowisku asystenta reżysera Macieja Sieńskiego przy produkcji filmów dla dzieci. W 1950 roku został przeniesiony do Bielska-Białej, gdzie akurat powstawało Studio Filmów Rysunkowych. Trzy lata później, w 1953 roku, Lechosław Marszałek w bielskim studio zrealizował swój debiutancki film „Koziołeczek”, który był zarazem pierwszym filmem rysunkowym nagrodzonym na zagranicznych festiwalach filmowych – zdobył główną nagrodę w Karlowych Warach, wyróżnienie w Cannes i Złotą Palmę w hiszpańskim Gijón. Jedną z pierwszych dobranocek, wyreżyserowanych przez Marszałka, były „Różne przygody Gąski Balbinki” (1959 rok). Sympatią widzów cieszyły się również „Przygody Błękitnego Rycerzyka”, realizowane w latach 1963-1965. Ale prawda jest taka, że największą sławę przyniósł mu Reksio.

Suczka Trola była inspiracją

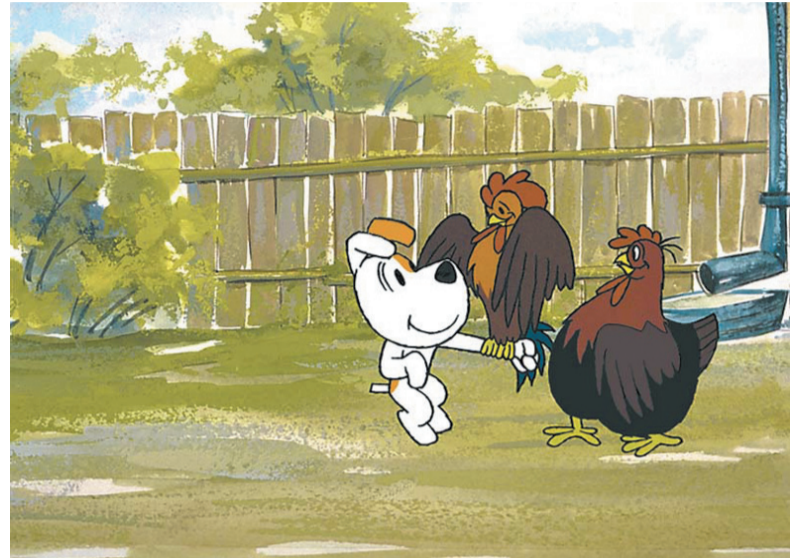
Pomysł tej kreskówki pojawił się w chwili, gdy Lechosław Marszałek zrezygnował z udziału w pracach nad filmem „Bolek i Lolek na

Dzikim Zachodzie”. Choć współtworzył historie o tych urwisach (był ich reżyserem i scenarzystą), stwierdził, że produkcja kreskówki, w której dzieci bawią się i bronią, to nie najlepszy pomysł i nie chce w tym brać udziału. Wtedy wymyślił przygody Reksia. Inspiracją był jego pies, a właściwie suczka foksteriera szorstkowłosego o imieniu Trola. – Była bardzo mądra i była dużą inspiracją dla twórcy – przyznaje Helena Filek-Marszałek, wdowa po reżyserze.

Wybór imienia dla nowej postaci nie był trudny – imię Reksio było czytelne i rozpoznawalne w różnych językach (Rex, Rexi, Reksi), dlatego twórca zdecydował się tak ochrzcić animowanego psiaka. Pierwszy raz nowy bohater pojawił się na ekranie w 1967 roku w ponad 10-minutowym odcinku „Reksio poliglota”. Dziś oglądając ten odcinek w serwisie YouTube szybko można zauważyć, że Reksio nosił m.in. obrozę, a grafika i scenografia były stosunkowo ubogie w porównaniu do kolejnych produkcji z udziałem Reksia, jakie powstały latach 70. Pierwszy scenariusz nie zapowiadał całej serii, jednak bajka szybko zaskarbiła sympatię najmłodszych widzów oraz krytyków. Z uznaniem spotkał się nie tylko pomysł i sposób realizacji, ale i przesłanie kierowane dla dzieci – znajomość języków miała otworzyć Reksiovi drogę do zawierania przyjaźni z innymi zwierzętami z podwórka, co miało wskazywać, że znajomość języków jest oknem na świat. Za „Reksia poliglota” Lechosław Marszałek dostał „Złotego Słowika” na Międzynarodowym Festiwalu Filmów dla Dzieci w Teheranie.

Reksio przybliżył świat zwierząt

Ostatecznie Reksio doczekał się 68 odcinków, wcielając się w nich w marzyciela, wychowawcę,

• Reksio wcielał się w różne role. Pomagał innym, a przez to bawił i edukował.

• Świąteczna iluminacja Reksia w Bielsku-Białej to jedna z atrakcji miasta. Zdjęcia: Studio Filmów Rysunkowych w Bielsku-Białej/sfr.com.pl, Łukasz Klimaniec

obrońcą, dobroczyńcą, domatorem, kosmonautę, pielęgniarza czy rozbitka (seria „Reksio”, „Reksio i ptaki”, a także trzy specjalne odcinki świąteczne).

– Reksio przybliżył dzieciom świat zwierzęcy. Poprzez jego codzienne przygody, rozgrywane się w sferze dziecięcej wyobraźni, starałem się wszczepić milusińskim potrzebę miłości do zwierząt, oczekujących od człowieka serdeczności i troskliwości – wspominał Lechosław Marszałek. – Dzieci, które lubią zwierzęta, są bogatsze o przeżycia wewnętrzne, żadne poznanie nowego świata. Te zaś, które lękają się bądź też ich nie lubią, bywają zubożone o wartość taką, jak przyjaźń człowieka ze zwierzęciem. I te aspekty, wzbogaceni i wychowawczymi, przyświecały mi w toku realizacji kolejnych filmów – tłumaczył twórca, który

osobiście kręcił wszystkie odcinki z udziałem Reksia do 1971 roku. W tej pracy pomagała mu żona Helena, również reżyserka i scenografka filmów rysunkowych.

Lechosław Marszałek był twórcą około 60 filmów dla dzieci. Były to m.in. „Pani Twardowska”, „Osioł w lwiej skórze”, „O białym misiu”, „Corrida”, „Jak Szaruś po Polsce wędrował”, „Poławiacze skarbów”, „Ballada”, „Ameba”, „Wszystko lata”, „Kuleczki z krainy wyobraźni” i inne. Ale to przygody Reksia zapewniły mu miejsce w historii polskiej animacji.

Lechosław Marszałek zmarł 26 marca 1991 roku w tragicznych okolicznościach w budynku bielskiego Studia Filmów Rysunkowych, strzelając do siebie ze sztucera.

Korzystałem z materiałów Fundacji im. Heleny i Lechosława Marszałków oraz własnych.

Nie tylko w bajce

Postać Reksia nie odeszła w zapomnienie nie tylko dzięki animowanemu serialowi, ale także za sprawą starania Heleny Filek-Marszałek, wdowy po twórcy. Pod jej patronatem zrealizowano wiele przedsięwzięć z udziałem postaci sympatycznego psiaka. W Bielsku-Białej w 2009 roku został odsłonięty pomnik Reksia – rzeźba jest odlana z brązu, liczy 90 cm wysokości, waży 130 kilogramów i cieszy się dużą popularnością dzieci i ich rodziców, którzy chętnie fotografują się przy tej postaci, podobnie jak przy gigantycznej świątecznej iluminacji przedstawiającej tego psiaka. Pomnik Reksia zapoczątkował szlak Bajkowe Bielsko-Biała, na którym dziś znajdują się już postaci Bolka i Lolka, Pampaliniego łowcy zwierząt, Smoka Wawelskiego, kucharza Bartłomieja Bartoliniego herbu Zielona Pietruszka oraz Szpiega z Krainy Deszczowców. Ogólnopolską renomę zyskał „Puchar Reksia”, zawody narciarskie dla dzieci, jakie rozgrywane są w Bielsku-Białej i Białce Tatrzańskiej, podczas których można zobaczyć maskotkę Reksia szusującą na stoku. W 2021 roku został natomiast rozegrany 1. Rowerowy Puchar Reksia.

CIESZYŃSKIE RODY /97/

Michael Morys-Twarowski

Gryczowie

„Był to człowiek – jak prawie wszyscy nasi Gryczowie – twardy i niezmienny w swoich przekonaniach narodowych i kościelnych, miękki i łagodny w stosowaniu ich w życiu społecznym i w osądzaniu ludzi” – pisał w 1931 roku o jednym z przedstawicieli rodu ksiądz Karol Kulisz.

Dzieje rodu Gryczów bez dwóch zdań stanowią materiał na sporą książkę. To jedna z tych familii, które mieszkaly na Śląsku Cieszyńskim od stuleci. Bez żmudnych i długotrwałych badań w archiwach państwowych i kościelnych nie ma jednak szans, by powiązać ze sobą poszczególne linie rodu Gryczów w jedno drzewo genealogiczne. Co ważne, praktycznie każda obrodziła w zasłużone osoby mające swoje biografie w słownikach biograficznych. Oto informacje o kilku z nich.

Gryczowie ze Stanisławic

Gryczowie w Stanisławicach mieszkali co najmniej od początku XVIII wieku. W 1796 roku Jan Grycz kupił grunt nr 13, gdzie później gospodarowali jego potomkowie. W 1870 roku przełożonym gminy został wybrany Franciszek Grycz. Jego syn, Józef (1863-1943), wybrał zawód nauczyciela. Uczył krótko w Gnojniku i Krasnej koło Cieszyna, a od 1888 roku w Zebrzydowicach. Przez kilkadziesiąt lat był organistą w miejscowym kościele katolickim, w okresie międzywojennym pełnił funkcję wójta.

Spośród dzieci Józefa największą sławę zdobył imiennik ojca, Józef Grycz (1890-1954). Absolwent Uniwersytetu Wiedeńskiego, w okresie międzywojennym był jednym z organizatorów polskiego bibliotekarstwa. Kierował Biblioteką Kórnicką, po II wojnie światowej został wicedyrektorem Biblioteki Narodowej w Warszawie.

Gryczowie z Dębowca i Puńcowa

Od końca XVIII wieku za sprawą zniesienia poddaństwa osobistego zwiększyła się mobilność chłopów na Śląsku Cieszyńskim. Przykładem mogą być losy Andrzeja Grycza i jego potomstwa. Był on synem chałupnika w Dziegiełowie, ale w 1801 roku poślubił Marię, wdowę po Adamie Rożku, „dworniku” w Dębowcu. Przeprowadził się do żony i niebawem został ekonomem (szafarzem) w Dębowcu.

Prawdopodobnie jego synem był Andrzej Grycz (ur. 1808), siedlak kolejno w Dębowcu i Puńcowie. Był dwukrotnie żonaty, najpierw z Anną Szczurek, później z Marią Szlaur (Szlauer). Jego dwaj synowie, Andrzej i Adam odegrali dużą rolę w życiu lokalnych społeczności.

Andrzej (1854-1904) był wójtem Puńcowa, znalazł się w gronie współzałożycieli miejscowej

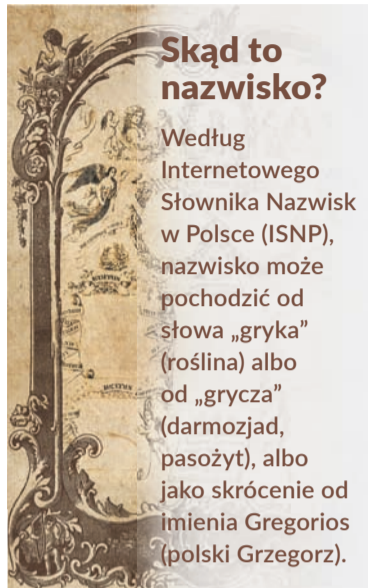
straży pożarnej, należał do Towarzystwa Naukowej Pomocy Księstwa Cieszyńskiego. Od 1880 roku był żonaty z Ewą Płoszek z Oldrzychowic.

Adam (1855-1931) został nauczycielem. Pracował krótko w Goleszowie i Ropicy. W 1878 roku objął kierownictwo szkoły w Śmiłowicach i spędził na tym stanowisku 42 lata. To właśnie o nim pisał ksiądz Karol Kulisz, że był twardy i niezmienny w przekonaniach. We wspomnieniu pośmiertnym zaliczył go „do tych naszych starych nauczycieli ewangelickich, którzy zadanie swoje widzieli nie tylko w nauczaniu dzieci w szkole, ale w prowadzeniu ludu, który ich powołał, a który w nich widział niejako swoich pasterzy”.

Gryczowie z Ropicy

Paweł Grycz w 1773 roku kupił grunt w Ropicy nr 39, który przechodził później z ojca na syna. Kolejnymi właścicielami byli jego syn Jan, wnuk Jerzy (ur. 1799) i prawnuk Jerzy (ur. 1837). Ten ostatni był dodatkowo właścicielem cegielni, radnym gminy Ropica i kuratorem zboru ewangelickiego w Cieszynie.

Żenił się trzykrotnie, najpierw z Anną Ciencią z Lesznej Dolnej, później z Zuzanną Klus z domu

Skąd to nazwisko?

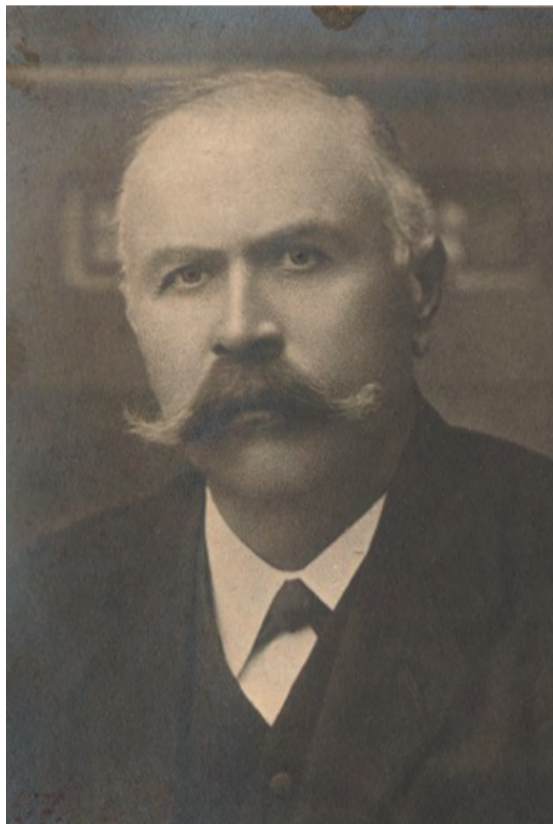
Według Internetowego Słownika Nazwisk w Polsce (ISNP), nazwisko może pochodzić od słowa „gryka” (roślina) albo od „grycza” (darmozjad, pasożyt), albo jako skrócenie od imienia Gregorios (polski Grzegorz).

Skąd ten ród?

Nazwisko Grycz pojawia się w księgach metrykalnych parafii w Cierlicku z końca XVII wieku, chociaż bez przeprowadzenia szczegółowych kwerend w innych parafiach trudno wyrokować, czy właśnie tam są korzenie wszystkich Gryczów ze Śląska Cieszyńskiego.

Gdzie doczytać?

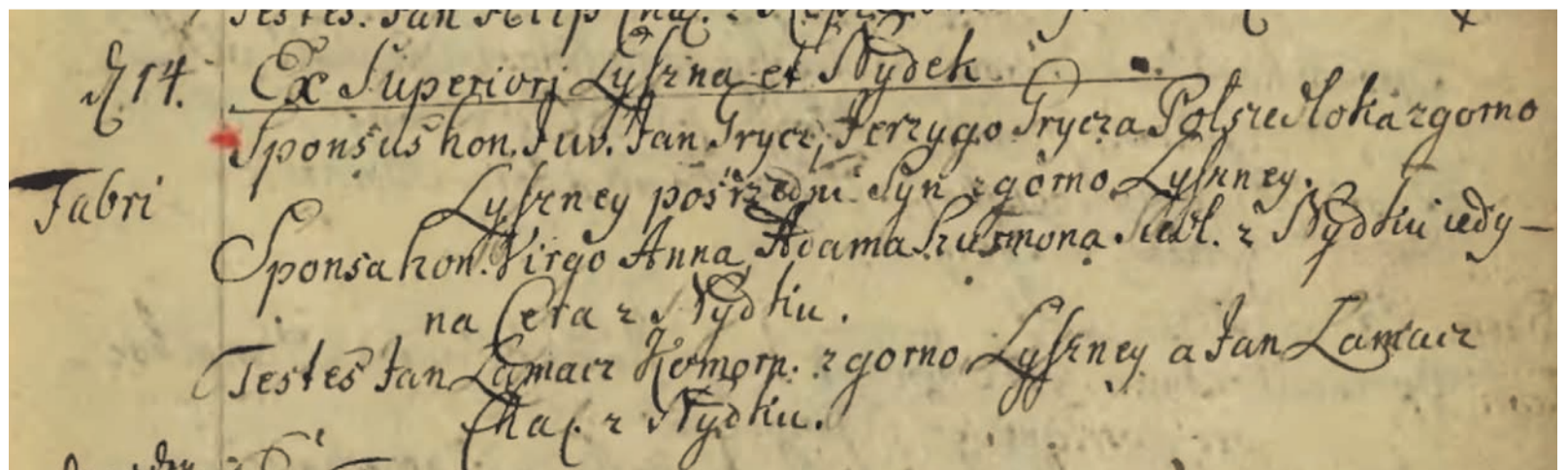
- ✦ Józef Golec, Stefania Bojda, „Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej. T.1 i T.3”, Cieszyn 1993 i 1993, biografie przedstawicieli rodu Gryczów
- ✦ Jan Puczek, „Wojenne listy braci Gryczów”, „Kalendarz Goleszowski 2014” (dostępne online pod adresem: http://forumewangelickie.eu/res/listy_gryczow/wojenne_listy_braci_gryczow.pdf)
- ✦ Grycz – genealogia, <http://przodkowiecieszyzna.blogspot.com/2015/03/grycz-genealogia.html> (materiały do genealogii rodu).

Adam Grycz (1855-1931), nauczyciel w Śmiłowicach.

Jerzy Grycz (1855-1910), młynarz w Łyżbicach.

Metryka ślubu Jana Grycza z Lesznej Górnej i Anny Szurman z Nydku z 1782 roku. Zdjęcia: Biblioteka i Archiwum im. B.R. Tschammera, Śląska Biblioteka Cyfrowa.

Gaszek (1847-1912). O drugiej żonie „Poseł Ewangelicki” tak pisał we wspomnieniu pośmiertnym: „Zmarła była daleko i szeroko znana już jako dawniejsza właścicielka gospody na »Turoniówce« w Cieszynie”. Trzecią żoną była Maria z domu Zagóra, wdowa po jego kuzynie-imienniku Jerzym Gryczu z Łyżbic.

Synem Jerzego z pierwszego małżeństwa był Jerzy Grycz (1867-1912). Gospodarował na rodzinnym gruncie w Ropicy nr 39, w latach 1897-1912 pełnił funkcję przełożonego gminy, udzielał się w życiu społecznym i narodo-

wym. W 1890 roku razem z ojcem przekazał 20 tysięcy cegieł na budowę kościoła ewangelickiego w Trzyńcu. Jerzy Grycz młodszy był żonaty z Ewą Stonawską z Lesznej Dolnej.

Gryczowie z Łyżbic

Jan Grycz (ur. 1802) z Ropicy, młodszy brat Jerzego (ur. 1799), ożenił się z Marią Brodą z Ogrodzonej. Ich córka Anna (ur. 1837) wyszła za mąż za Jerzego Ciencię, rolnika z Mistrzowic, jednego z liderów polskiego ruchu narodowego na Śląsku Cieszyńskim. Brat Anny, Jerzy

Grycz (1827-1908), przeniósł się z Ropicy do Łyżbic, gdzie nabył owiany złą sławą młyn. W 1871 roku wspólnie z (pierwszą) żoną ufundował dzwon na cmentarzu ewangelickim w Łyżbicach.

Jego pierwszą żoną była Maria Biedrawa (1821-1889) z Wędryni, „powszechnie znana i szanowana niewiasta” („Nowy Czas”). Po raz drugi wstąpił w związek małżeński w 1892 roku z Marią Ostruszką, z domu Zagóra, wdową po gospodzkim z Cieszyna. Syn Jerzego, Jerzy Grycz (1855-1910), był aktywnym działaczem społecznym i narodowym. Peł-

nił funkcję kuratora zboru w Bystrzycy, udzielał się między innymi w Towarzystwie Naukowym Pomocy Księstwa Cieszyńskiego. Zmarł tragicznie. Tak o okolicznościach jego śmierci pisała „Gwiazdka Cieszyńska”: „zginął straszną śmiercią znany na Śląsku ś.p. Jerzy Grycz, właściciel młyna w Łyżbicach w 56. roku życia. Odnowiano u niego szepę; przy podstawianiu spadł dach na niego, a walące się belki złamały mu kręgosłup. Zabiło go na miejscu. Z wielkim trudem wydobyto nieżywego po 15 minutach”.

POLSKI BIZNES (110)

Zafascynowany nieruchomościami

Działalność Marcina Mrózka od ponad piętnastu lat związana jest z nieruchomościami. Wszystko zaczęło się od jednej kamienicy, którą kupił, wyremontował i przeznaczył na wynajem. W niej mieści się obecnie biuro jego firmy „Mrózek&Partners”.

– Po studiach z zakresu architektury krajobrazu w Lednicy na Morawach przez dziesięć lat pracowałem w tej branży. Same projekty nie wystarczały na życie, dlatego musiałem zatrudnić ludzi i zabrać się również za realizację. Ten styl pracy nie odpowiadał mi jednak. Zamiast kierować zespołem, zawsze wolałem pracować w pojedynkę – przekonuje mój rozmówca.

Punktem zwrotnym stał się zakup własnej nieruchomości w alejach Masaryka w Czeskim Cieszynie. Najpierw sam próbował znaleźć najemców. Wkrótce jednak okazało się, że to nie takie proste. Zwrócił się więc do pośrednika w obrocie nieruchomościami i zaczął przyglądać się jego pracy, która coraz bardziej zaczęła go fascynować. Doszedł do wniosku, że właśnie to chciałby robić. Kolejne lata oznaczały więc pracę dla biura nieruchomości RE/MAX oraz awans z agenta na stanowisko dyrektora hawierzowskiego biura firmy. – Po kilku latach zainteresowałem się moją pracą właściciel firmy deweloperskiej. Zatrudnił mnie jako dyrektora, którego zadaniem była sprzedaż dużych deweloperskich projektów w Ostrawie, takich jak Ostravská Brána czy Karolina. Po dwóch latach stwierdziłem jednak, że zamiast handlować nieruchomościami znów stałem się menedżerem odpowiedzialnym za wyniki moich podwładnych. A nie o tym przecież marzyłem – zaznacza, dodając, że w tak zwanym międzyczasie udało mu się skończyć studia w instytucie dla rzeczoznawców i uzyskać uprawnienia do przeprowadzania wycen nieruchomości.

Po tych i podobnych doświadczeniach postanowił w końcu działać na własną rękę, pod własną marką. – Mało jest osób, które dadzą radę utrzymać się jako makler. Często

trzeba czekać miesiącami, zanim pojawią się pierwsze wyniki. Wydatki rosną, a nie ma dochodów. Wielu rezygnuje z tego, bo nie widzi efektów. Dlatego równolegle z pracą pośrednika nieruchomości zdecydowałem się przyjąć ofertę zagranicznego producenta profesjonalnych placów zabaw i boisk sportowych, u którego zatrudniłem się na stanowisku przedstawiciela handlowego na Czechy oraz projektanta. – To była dobra praca. Przez osiem lat jeździłem po całym kraju i byłem swoim panem. Do momentu, kiedy przyszedł COVID-19, który spowodował, że firma wycofała się z czeskiego i sąsiednich rynków – wspomina Mrózek. Na szczęście miał alternatywę – nieruchomości, z których nigdy nie zrezygnował i na których skupia teraz całą swoją uwagę.

Na czym polega ta praca? – Jako makler pośredniczę w sprzedaży i wynajmie nieruchomości. Rozpaczam od tego, że najpierw staram się dany obiekt jak najlepiej zaprezentować. Do tego służą m.in. wirtualne spacery, zdjęcia z drona czy skany 3D nieruchomości. Nie należę jednak do tej grupy maklerów, którzy „idą po trupach”, żeby zarobić. Ja, pośrednicząc w obrocie nieruchomościami, staram się zadowolić obie strony, pomagam im znaleźć najlepsze wyjście z sytuacji, rozwiązać problem. Dla moich klientów często staję się więc również powiernikiem, doradcą w życiowych perypetiach. Myślę, że kiedyś napiszę o tym książkę, bo tych historii, których już wysłuchałem, starczyłoby na opasły tom – śmieje się agent nieruchomości. Aby jego pomoc była skuteczna, makler sam musi się orientować w wielu sprawach. Mieć rozeznanie w podatkach, dobrze ocenić stan techniczny danego budynku, znać obowiązujące przepisy prawne oraz zasady udzielania kredytów hipotecznych. Na pograniczu dwóch krajów dochodzi jeszcze kwestia tego, kto i na jakich warunkach może sprzedawać lub nabywać nieruchomości. – Mamy klientów z Polski, Słowacji, ale też ze Szwecji, Wietnamu, Filipin, USA czy Izraela. Dlatego musimy znać również przepisy dotyczące obcokra-

• Marcin Mrózek lubi pracować w pojedynkę. Fot. archiwum Mrózek&Partners

jowców spoza Unii Europejskiej i przez cały czas się uczyć, bo wiele rzeczy się zmienia – podkreśla Mrózek. To, że używa liczby mnogiej, nie jest przypadkiem. W swoim biurze współpracuje z koleżanką z branży. Wspólnie tworzą m.in. programy, których celem jest przybliżenie odbiorcy tajników handlu nieruchomościami. Do tej pory udało im się nakręcić trzy odcinki serialu, który zatytułowali „Rozmowy przy kominku o świecie nieruchomości”, a szykują kolejne.

Czeski Cieszyn leży w regionie, gdzie wartość nieruchomości należy do najniższych w całej RC. Niekorzystnie wypada nawet w porównaniu z niedalekim Trzyńcem, w którym ceny są prawie dwukrotnie wyższe. Pomimo to handel nieruchomościami toczy się tutaj całkiem żwawo. Dzieje się tak dzięki położeniu przy samej granicy z Polską. – Dzięki temu, że mówimy po polsku, odwiedza nas coraz więcej klientów z Olzy – zarówno osób prywatnych, jak i firm. Przyciąga ich to, że w tej części miasta są niższe zarówno ceny nieruchomości, jak i czynsz, a standard mieszkań

Kwestionariusz firmowy

Rok założenia: 2005

Branża: nieruchomości

Liczba pracowników: 1

Kontakt: Realitní Kancelář Mrózek&Partners, aleje Masaryka 51/27, 737 01 Czeski Cieszyn, tel.: +420 604 840 537, e-mail: mrozek@reallia.cz, www.mrozek-reality.cz, www.reallia.cz

jest wyższy niż za Olzą. Dla rodzin dodatkowym plusem jest to, że również w Czeskim Cieszynie są polskie szkoły, nie bez znaczenia są też tańsze kółka zainteresowań – przekonuje mój rozmówca. Dowodem na to, że Polacy stanowią istotną część klienteli jego biura, jest to, że np. w październiku w pięciu przypadkach sprzedaży nieruchomości aż trzech kupujących i jeden sprzedający byli właśnie obywatelami Polski. (sch)

GROSZ DO GROSZA

Henryka Bittmar

Jedzenie przyszłości, czyli chrząszcz z kurkumą

Do roku 2050 zapotrzebowanie na żywność, jak wynika z prognoz, wzrośnie na świecie dwukrotnie. Potrzebne więc będą niewątpliwie alternatywne źródła pożywienia. Tym bardziej że dostępność powierzchni, na której będzie można hodować zwierzęta i uprawiać rośliny, będzie o wiele mniejsza, aniżeli teraz. Istotnym zagrożeniem dla rolnictwa będą też zapewne zmiany klimatyczne, np. brak wody. A przecież, aby wyprodukować kilogram wołowiny, potrzeba ok. 14,5 tys. litrów wody. Równocześnie taka ilość mięsa to zanieczyszczenie atmosfery 26 kilogramami dwutlenku węgla. To wszystko już wiemy, ale przecież bez jedzenia ludzkość jednak się nie obejdzie. Co więc może znaleźć się na naszych stołach za 20 czy 50 lat, skoro już teraz nie ulega wątpliwości, że zarówno tradycyjna hodowla zwierząt, jak i uprawy roślin nie mogą rozwijać się w nieskończoność?

Niektórzy naukowcy wiążą nadzieje m.in. z mięsem wyprodu-

kowanym nie w chlewni czy na farmach drobiu, a w laboratorium. Wartość rynku alternatywnego dla mięsa pochodzącego z tradycyjnej hodowli już teraz szacuje się na 14 mld dolarów, a to dopiero początek przygody ze „sztucznym mięsem”. Już 90 lat temu Winston Churchill stwierdził podobno, że hodowanie całego kurczaka to absurd, skoro chcemy zjeść tylko jego pierś lub skrzydełko. Znany z miłości do zwierząt brytyjski polityk przekonywał, że w przyszłości zjadać będziemy mięso wyhodowane w laboratorium. I faktycznie, już się tak dzieje, choć zajęło to trochę czasu. Dziś z mięsem rodem z in vitro eksperymentują dziesiątki firm, także pewien start-up działający na terenie RC. Pierwsze sztuczne mięso na świecie trafiło do konsumenta w 2020 roku. W Singapurze restauracje oferują niewielkie porcje po ok. 23 dolarów. Firma Nestlé wyprodukowała już na bazie białka uzyskanego z grochu alternatywnego roślinnego tuńczyka. Także ten produkt do tanich jednak nie należy. Produkcja sztucznego mięsa i produktów mięsopodobnych

rozwija się z myślą o tych konsumentach, którzy są zdecydowanymi mięsożercami. Ale przecież coraz więcej ludzi, głównie młodych, rezygnuje z mięsa i wyrobów pochodzenia zwierzęcego. Przybiera więc wegetarian, wegan, ale głównie tzw. fleksitarian, czyli ludzi, którzy spożycie białka i tłuszczu zwierzęcego ograniczają, ale nie rezygnują całkowicie z mięsa i z mleka. Dla przykładu – u nas ok. 28 dorosłych konsumentów chciałoby w najbliższym czasie ograniczyć spożycie wyrobów mięsnych. Niektórych na zmianę diety nie będzie jednak stać – np. „mleko” wegańskie z soi jest o wiele droższe, aniżeli mleko krowie.

Być może w przyszłości produkcja sztucznego mięsa pomoże nakarmić ludzkość. Póki co jednak naukowcy skupiają uwagę także na innym źródle pożywienia. Miałowicie na owadach. Już kilka lat temu Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności stwierdził, że w Europie panują odpowiednie warunki do hodowli owadów. A zatem

mogą być one ważnym źródłem pożywienia. Argumentem „za” ma być przede wszystkim fakt, że hodowla owadów jest bardziej ekologiczna aniżeli tradycyjna hodowla zwierzęca. Wymaga mniej wody i wytwarza mniej gazów cieplarnianych i amoniaku. Cykl dojrzewania i reprodukcja jest u owadów szybka, a sama hodowla nie zajmuje dużo powierzchni użytkowej. Co więcej – świerszcze na przykład, aby wytworzyć taką samą ilość białka jak bydło, potrzebują dwa razy mniej pożywienia. Do najczęściej hodowanych w celach konsumpcyjnych owadów należą chrząszcze, gąsienice oraz mrówki, rzadziej koniki polne, świerszcze, a najrzadziej termity. Owady mogą być cennym źródłem substancji odżywczych pod warunkiem, że hodowla będzie odbywać się w kontrolowanych warunkach i bez użycia materiału odpadowego. Należy też pamiętać, że niektóre owady produkują związki toksyczne.

Tak czy owak, w europejskim katalogu tzw. nowej żywności znalazły

się już larwy chrząszcza mącznika młynarka. Owady są hodowane w krajach Unii Europejskiej. Także u nas przybiera sklepów internetowych, które oferują przeróżne „owadzie” specjalia. 20-gramowe opakowanie larwy mącznika kosztuje ok. 125 koron. Za pudełko suszonych świerszczy czy chrząszczy zapłacimy od 100 do 1000 koron. Można wybrać owady z kurkumą albo np. z pieprzem cayenne. Kto kupuje u nas takie smakołyki? Trudno powiedzieć. Popyt jednak musi być całkiem spory, skoro oferta e-shopów jest coraz bogatsza. Ciągłe jednak większość konsumentów do owadów na talerzu podchodzi z dystansem, by nie rzec we wstrętem. Wegetarianie ani weganie na obiad składający się z dań zawierających suszone chrząszcze też raczej się nie zdecydują, gdyż owady to bądź co bądź przedstawiciele świata zwierzęcego. Ale już fleksitarianie czy zwykli miłośnicy mięsa mogliby w nich zasmakować. Zapewne nie od razu, a stopniowo. Jeżeli tylko cena będzie skrojona na ich kieszeń. ▲

SPORT

Dziś hutnicze derby

Fot. ZENON KISZA

Początek roku od zawsze kojarzył się z mocną porcją hokeja na lodzie. Dziś w ramach 38. kolejki Tipsport Ekstraligi zmierzą się w hutniczych derbach zespoły Witkowic i Trzyńca. Początek meczu w Ostrawar Arenie o godz. 17.30.

Po raz ostatni w tym sezonie obie ekipy trafiły na siebie 8 grudnia w ramach 53. kolejki. Wówczas z zwycięstwa 3:1 radowała się w trzyńciekier Werk Arenie drużyna Witkowic po bramkach Gewiesego, Kalusa i Bondry. Jedyne goła dla Stalowników zdobył w tamtych derbach Marinčin.

Na start nowego roku zarówno Trzyńciec, jak też Witkowice meldują świetną formę. Podopieczni Václava Varadi w ostatniej grudniowej kolejce pokonali w dogrywce Kladno 3:2, Witkowice wprawdzie przegrały na tafli Mladej Bolesławi 2:5, ale w całym grudniu prezentowały rewelacyjny hokej.

Seria dobrych wyników zapewniła podopiecznym Miloša Holania aktualną piątą lokatę w tabeli, Stalownicy Trzyńciec pozostają w fotelu lidera Tipsport Ekstraligi. Drugi w tabeli Hradec Kralowej traci do Trzyńca cztery punkty. (jb)

Święta i po świętach

Z takim hasłem piłkarze Karwiny rozpoczynają przygotowania do wiosennej części Fortuna Ligi. Najważniejszy slogan brzmi jednak: „nie składamy broni”.

• Brazylijczycy w barwach Karwiny dołączą do zespołu dopiero w środę. Na pierwszym planie stoper Eduardo Santos, który znalazł się na celowniku kilku innych czeskich klubów. Fot. mfk-karvina

Janusz Bittmar

Wiosenna część pierwszoligowych rozgrywek w Republice Czeskiej rusza już na początku lutego, piłkarzom pozostał więc raptem miesiąc, żeby rzetelnie potrenować. W strefie spadkowej zajęcia bołą zaś podwójnie, o czym przekonają się w najbliższych dniach podopieczni trenera Bohumila Pánika.

Ostatni zespół tabeli wznowił treningi w poniedziałek w Karwinie, zagraniczne zgrupowanie zostało zaplanowane dopiero pod koniec stycznia w tureckim Belek. Tam karwiniacy zmierzą się z serbskim klubem Spartak Subotica i ukraińskim Veres-Rivne. To wprawdzie nie są zespoły z górnej piłkarskiej półki, ale na tym etapie przygotowań liczy się każdy mecz rozegrany na naturalnej nawierzchni. Jak wiadomo nie od dziś, w Turcji warunki pogodowe są bardzo przyjazne dla futbolu nawet w styczniu. Rzetelne treningi na dobrych boiskach to podstawa, żeby snuć optymistyczne prognozy w kontekście najważniejszej części sezonu. A w niej podopieczni trenera Pánika spróbują dokonać cudu, czyli kolejnego z rzędu uratowania pierwszoligowej skóry.

W pierwszym etapie przygotowań o klasycznej trawiastej murawie piłkarze mogą tylko pomarzyć. W tym tygodniu rusza tradycyjny zimowy turniej – Tipsport Liga, w którym drużyna Karwiny na sztucznej murawie w ostrawskim centrum sportowym Vista zmierzy się kolejno z Banikiem Ostrawa, Pardubicami i Prościejowem. To zestawienie uczestników grupy C, kolejne przystanki Tipsport Ligi przewidziano w Górnych Počernicach, Brnie i Mladej Bolesławi.

– Dla nas to dobry sprawdzian na starcie zimowych przygotowań – ocenił udział w tradycyjnym turnieju Lubomír Vlk, dyrektor sportowy MFK Karvina. Na pierwszy ogień w najbliższy czwartek zespół

Zimowy rozkład jazdy MFK Karvina

- 6. 1. Ostrawa – Karvina (Vista, 10.30)
- 13. 1. Karvina – Pardubice (Vista, 13.00)
- 15. 1. Karvina – Liptowski Mikuláš (Karvina, 13.00)
- 19. 1. Karvina – Prościejów (Vista, 10.30)
- 25. 1. Karvina – Spartak Subotica (Belek)
- 29. 1. Veres-Rivne – Karvina (Belek)

zagra z Banikiem Ostrawa (10.30), a to gwarancja nietuzinkowych wrażeń nawet w trybie sparingowym. Centrum sportowe Vista w dzielnicy Ostrawa-Południe zlokalizowane jest w miejscu, gdzie można bez problemów dotrzeć komunikacją miejską. Minusem czwartkowych derbów jest przedpołudniowy termin, który raczej nie zwabi do Ostrawy dużej grupy kibiców.

Oprócz zimowej zaprawy kondycyjnej nad Olzą trwa też polowanie na nowych piłkarzy. – Musimy wzmocnić zespół, innej opcji nie ma. To jedyna szansa, żeby wiosną włączyć się do walki o uratowanie skóry – podkreślił Páník. Poniedziałkowy trening rozpoczął się po zamknięciu tego numeru, o pierwszych konkretnych zmianach kadrowych poinformujemy więc w następnym numerze „Głosu”. Na pierwszych zajęciach zabrakło Brazylijczyków, którzy dołączą do zespołu dopiero w środę. ▲

• Anna Slívová na mecie 37. edycji Biegu Sylwestrowego w Karwinie. Zdjęcia: ARC organizatorów

Bieg Sylwestrowy z rekordem trasy

Po rocznej przerwie w Karwinie znów został rozegrany Bieg Sylwestrowy. Wygrał go Adam Szymanik (Atletika Hawierzów), a wśród kobiet najszybciej 10-kilometrowy dystans pokonała Anna Slívová z EZ Koprzywnica.

W ostatni dzień 2021 roku pasjonaci biegów ulicznych spotkali się w Karwinie na tradycyjnym Biegu Sylwestrowym, jaki zorganizował TJ Jákl Karvina. Pokonanie 10-kilometrowej trasy dla zawodników z Karwiny i okolic, a także uczestników z Polski, było najlepszym akcentem, by pożegnać mijający rok.

– Cieszymy się, że po rocznej przerwie udało nam się zorganizować 37. Bieg Sylwestrowy – przyznał Tomasz Owczarzy, członek sekcji lekkoatletycznej TJ Jákl Karvina. Owczarzy zapowiedział, że w 2022 roku klub zamierza zorganizować kilka większych imprez, takich jak Bieg Miejski, Bieg na Łysą Górę, czy ponownie Bieg Sylwestrowy. W planie są regularne edycje biegów dla zdrowia. – Oczywiście

• Adam Szymanik.

ście skupimy się na szkoleniu dzieci i młodzieży, żeby zdobywali medale na zawodach – zaznaczył.

37. Bieg Sylwestrowy w Karwinie wygrał Adam Szymanik z (Atletika Hawierzów), który pobił usta-

nowiony w 2010 r. przez Damiana Zawieruchę rekord trasy (33:43) i w czasie 33:23 pokonał 10-kilometrowy dystans. W kategorii kobiet pierwsza na linii była Anna Slívová z EZ Koprzywnice. (klm)

Problemem jest technika. Potrzeba nam znacznie więcej skoków treningowych

Maciej Maciusiak,

asystent trenera Michała Doleżala w kadrze polskich skoczków narciarskich

Do optymizmu wciąż daleko

Turniej Czterech Skoczni z Niemiec przeprowadził się w tym tygodniu do Austrii. Przed nami konkursy w Innsbrucku (dziś, 13.30) i Bischofshofen (czwartek, 16.45). Niestety mamy złą wiadomość dla fanów Kamila Stocha. Polaka zabraknie we wtorek w konkursie, nie zdołał bowiem awansować z poniedziałkowych kwalifikacji. Spośród biało-czerwonych najlepiej wypadł wczoraj Andrzej Stękała, który uplasował się na 18. pozycji. W konkursie wystartuje więc piątka Polaków.

Janusz Bittmar

Na półmetku rywalizacji na prowadzeniu znajduje się Japończyk Ryoyu Kobayashi, którego przewaga nad drugim Mariusem Lindvidkiem wynosi aż 13,2 pkt. Trzecią lokatę zajmuje Słoweniec Lovro Kos. Najlepszy z Polaków, Piotr Żyła, plasuje się na 22. miejscu. Do optymizmu więc wciąż daleko. Polaków również w drugiej odsłonie Turnieju Czterech Skoczni – na skoczni w Garmisch-Partenkirchen – zabrakło na podium, co gorsza, nie widać światła w tunelu. Pomimo słabej formy podopieczni trenera Michała Doleżala pozostają w turnieju i wbrew niektórym sugestiom ekspertów – nie wracają przedwcześnie do domu. Co z tego wyniknie, przekonamy się we wtorek w Innsbrucku.

Zestresowani pasażerowie na »Ga-Pę«

To jak na razie najślabszy i najbardziej nerwowy sezon w wykonaniu polskich skoczków od wielu lat. W noworocznych zawodach w Garmisch-Partenkirchen najlepszy z biało-czerwonych, Piotr Żyła, był dopiero jedenasty. Popularny „Wiewiór” odpalił petardę w kwalifikacjach, bardzo dobrze spisał się też w pierwszej rundzie w Ga-Pa, skacząc

• Piotr Żyła był najlepszym polskim skoczkim w noworocznym konkursie w Ga-Pa. Fot. PZN

135,5 m, wszystko zepsuł jednak swoim drugim skokiem w konkursie, zaledwie na 131 m. Najlepsi nie tyle skakali, co... fruwali. Zwycięzca sobotnich zawodów, Japończyk Ryoyu Kobayashi, uzyskał w drugiej serii 135,5 metra, co dało mu zwycięstwo w konkursie o 0,02 punktu przed Niemcem Marcusem Eisenblichlerem. Trzecie miejsce wywalczył na półmetku Turnieju Czterech Skoczni Słoweniec Lovro Kos. Drugi z Polaków w finałowej serii, Jakub Wolny, uplasował się na 23. miejscu. Sportowy koszmar przeżywa Kamil Stoch, który po raz drugi z rzędu nie awansował do czołowej trzydziestki.

Bez formy w dalszym ciągu znajduje się Dawid Kubacki, który podzielił los Stocha i również nie przebił się do finałowej serii w Ga-Pa. Dwaj najbardziej doświadczeni zawodnicy w kadrze Michała Doleżala przed zbliżającymi się milowymi krokami Zimowymi Igrzyskami Olimpijskimi w Pekinie meldują fatalną dyspozycję.

Jakieś pomysły, panowie?

– Musimy się odbudowywać w każdym kolejnym zawodach. Wierzę, że wciąż stać nas na świetne skoki. Wystarczy jeden udany występ i wrócimy do stabilnej formy – przekonuje trener kadry, Michał

Wariant powrotu do kraju, treningów na średnim obiekcie w Szczyrku, na chwilę obecną nie jest brany pod uwagę. Przed nami dwa austriackie przystanki w ramach TCS – dzisiejsze popołudnie w Innsbrucku oraz zawody w Bischofshofen, zaplanowane na czwartek. Zapowiada się prawdziwa próba ognia, w szczególności dla Stocha z Kubackim, którzy niby wszystko wykonują na progu poprawnie, ale efektu nie widać. Głos w tej sprawie zabrał Piotr Żyła, który wspólnie z Jakubem Wolnym bronił honoru polskich barw w finałowej serii w Ga-Pa.

41

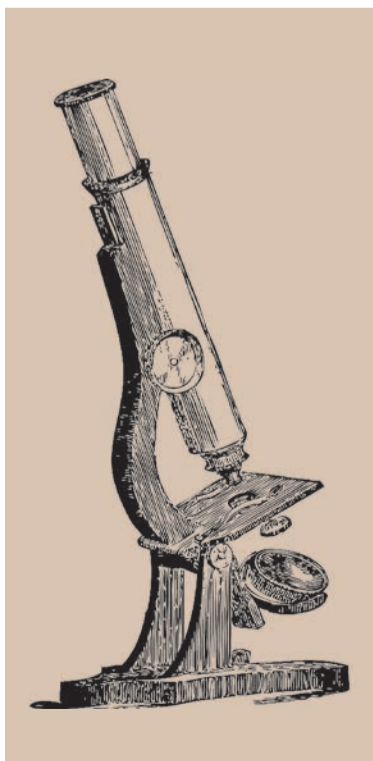
lat skończy w czerwcu br. Szwajcar Simon Ammann, najstarszy skoczek startujący w 70. Turnieju Czterech Skoczni

Doleżał. Cześć spotkał się w sobotę wieczorem z najważniejszymi osobami w Polskim Związku Narciarskim. Po burzy mózgów uzgodniono, że Polacy nie będą uciekali z pola bitwy i pozostaną w Turnieju Czterech Skoczni. Wariant

– Problem jest taki, że kiedy idzie tępo, to człowiek chce, żeby to w końcu zaskoczyło i wtedy się spina, a nie ma impulsu. Kiedy było nas więcej w wysokiej formie, to ktoś stał na podium, później innym szło lepiej, rozpędzaliśmy się. Teraz cały czas walczymy, ale ciągle w tym za dużo chęci, żeby to przyszło już. Brakuje iskry i trzeba ją cierpliwie rozpalić. Mnie zabrakło tej cierpliwości szczególnie w drugim skoku, chyba za bardzo się nakręciłem. Zaraz jednak kolejne zawody, będzie można poskakać – zaznacza Żyła.

– Prawda jest taka, że trenujemy po to, by skakać na światowym poziomie, a nie robić sobie mistrzostwa Polski na treningach i próbować wypracować coś w ten sposób. Przykład Piotra Żyły i Kubę Wolnego pokazuje, iż można walczyć. Nie jest tak, że mamy pozamykane drogi i niczego nie da się zrobić. W tej chwili najważniejsza będzie cierpliwość – twierdzi z kolei Dawid Kubacki. Mistrz świata z Seefeld nie składa broni i to jest godne podziwu. Skocznia w Innsbrucku należy do ulubionych obiektów Kubackiego. Zobaczmy więc dziś, czy nastąpi przełamanie z jego strony. ▲

RETROSKOP

Paweł Zygmunt, czterokrotny olimpijczyk, wielokrotny mistrz Polski w łyżwiarstwie szybkim, był bohaterem ubiegłotygodniowego pytania w Retroskopie. Do mojej skrzynki e-mailowej napłynęły wyłącznie poprawne odpowiedzi. Niektórzy z was uzupełnili poprawne nazwisko o kolejne dane z życiorysu reprezentanta Polski, który aż 40-krotnie zdobył mistrzostwo kraju na wszystkich możliwych dystansach, jak również w wieloboju łyżwiarskim.

PYTANIE NR 86

W nowym roku wszystkim potrzebne będą ostre łokcie. Mocnymi uderzeniami dał się poznać bohater dzisiejszego pytania. W latach 80. i 90. ubiegłego wieku należał do najlepszych kickboksów, szalała za nim w szczególności Polonia Amerykańska, gdyż właśnie dla niej stoczył na ringu w

USA najpiękniejsze walki. Brutalny sport odcisnął piętno na jego zdrowiu. Od kilku lat walczy z ciężką chorobą neurologiczną, wspierany na duchu przez wielu znanych polskich sportowców oraz oczywiście kibiców, których nie brakuje nawet po zakończeniu kariery.

Sportową karierę zaczynał od azjatyckich sztuk walk. Najpierw było jujitsu, potem było karate kyokushin. Zanim ruszył na podbój zawodowego świata kickboxingu, walczył w amatorskim ringu, w tym klasycznym bokserskim. 11 października 1987 r. zdobył w Monachium amatorskie mistrzostwo świata w kickboxingu w kategorii wagowej do 81 kg. Tego samego roku wygrał również mistrzostwo Polski, a na Węgrzech Puchar Świata. Po tych sukcesach kariera w USA stała przed nim otworem. Na ringu w USA zadebiutował w październiku 1988 roku. Pierwszym rywalem był Bob Handegan.

Fot. ARC

Nasz bohater wygrał przez nokaut w czwartej rundzie. W takim stylu wygrywał później wielokrotnie. Najbardziej spektakularną, zwycięską walkę stoczył z Rickiem „The Jetem” Rufusem, nazywanym „cudownym dzieckiem Ameryki”. Pokonał go w sierpniu 1989 roku na punkty i zdobył zawodowe mistrzostwo Stanów Zjednoczonych organizacji PKC.

Jeszcze w tym samym roku spotkał się z inną ówczesną gwiazdą

kickboxingu, Donem „The Dragonem” Wilsonem. Nie trzeba chyba dodawać, że również ze zwycięskim końcem. Na deser został zawodowym mistrzem świata organizacji ISKA, PKC i FFKA. Zawodową karierę zakończył w 1996 roku, sześć lat później na stałe wrócił do Polski.

Na odpowiedzi czekam do najbliższej niedzieli pod adresem e-mailowym: bittmar@glos.live.

(jb)

INFORMATO R

Zimowy dizajn w zamku

Nasza zima „zła?” to tytuł wystawy, którą prezentuje Zamek Cieszyn w ramach tegorocznej edycji „Dizajnu w przestrzeni publicznej”. Jej ambicją jest przywrócić zimie z perspektywy użytkowników przestrzeni publicznej, którym doskwierają określone problemy, jak konieczność odśnieżania, oblodzone chodniki, smog i wiele innych.

– Trudno w takiej sytuacji w pełni cieszyć się zimą, bo trzeba przyznać, że zazwyczaj przestrzeń publiczną nie jest dostosowana do funkcjonowania o tej porze roku – komentują ten fakt organizatorzy wystawy, po czym nie omieszkają dodać, że „na szczęście to się zmienia i mamy coraz więcej przykładów pokazujących, że możliwe jest

stworzenie miejsc, z których ludzie mogą aktywnie korzystać nawet w mroźne dni”. W to idealnie wpisuje się idea tzw. zimowych miast, czyli Winter Cities, które mają pomysły na kreatywne rozwiązania problemów związanych z zimą i śniegiem. – Przedstawione projekty i dobre praktyki przynoszą szereg rozwiązań, które mogą nas inspirować do zmian w naszym otoczeniu. Projekty dbające o nasze bezpieczeństwo, poprawiające komfort, zapewniające nam zdrowsze powietrze czy ciepło, troszczące się o naszą aktywność sprawiają, że zima przestaje być „zła”, a daje nam tylko dużo więcej możliwości – przekonują organizatorzy. (sch)

• Ekspozycja będzie czynna do 27 lutego br. w sali wystawowej budynku A Zamku Cieszyn.

Fot. ARC

Noworoczne koncertowanie

Chór Męski „Gorol” wraz z Chórem Męskim „Hejnał-Echo” zaśpiewają w Świątce Trzech Króli (6 stycznia) w Jabłonkowskim kościele. Początek o godzinie 16.00. Natomiast chórzyci skupieni w działającym przy MK PZKO w Czeskim Cieszynie-Osiedlu zespole TA Grupa koncert noworocz-

ny zaplanowali na piątek 14 stycznia. To ostatnie wydarzenie odbędzie się w kawiarni Avion w Czeskim Cieszynie. Chór wystąpi pod dyrekcją Joanny Nowickiej. Na fortepianie zagra Agata Hołdyk. Wydarzenie organizowane jest przez Bibliotekę Miejską w Czeskim Cieszynie. Początek o godz. 16.00. „Zwrot”

CO W TEATRZE

SCENA POLSKA – ORŁOWA: Baladyna (5, godz. 18.00);
SCENA BAJKA – JABŁONKÓW: Wielka bajka policyjna (5, godz. 10; 6, godz. 8.30, 10.30);
SCENA CZESKA – ORŁOWA: Vánoční koleda (4, godz. 19.00).

CO W KINACH

TRZYNIEC – Kosmos: Tři přání pro Popelku (2, godz. 17.30); Bohater miesiąca (4, godz. 20.00); Šťastný nový rok 2 (5, godz. 17.30); Matrix Resurrections (5, godz. 20.00); Clifford. Wielki czerwony pies (6, godz. 17.30); King’s Man: Pierwsza misja (6, godz. 20.00); **KARWINA – Centrum:** Nie czas umierać (4, godz. 18.00); Seal Team (5, godz. 17.30); Šťastný nový rok 2 (5, godz. 20.00); Pogromcy duchów. Dziedzictwo (6, godz. 17.30); King’s Man: Pierwsza misja (6, godz. 20.00); **HAWIERZÓW – Centrum:** Dračí princezna (4, 5, godz. 17.00); Spider Man: Bez drogi do domu (4, 5, godz. 18.00); Matrix Resurrections (4, 5, godz. 19.30); Clifford. Wielki czerwony pies (6, godz. 17.00); Matrix Resurrections (6, godz. 18.00); Pogromcy duchów. Dziedzictwo (6, godz. 19.30); **CIESZYN – Piast:** Nasze magiczne Encanto (4-6, godz. 15.15); Hiszpański romans (4-6, godz. 17.30); Koniec świata, czyli Kogel Mogel 4 (6, godz. 19.30).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.30.
POLSKIE AUDYCJE: po-pt, godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyńc 105,3 MHz.
RADIO KATOWICE: „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

PTTS „BŚ” – 8. 1. zaprasza wszystkich beskidziaków i sympatyków BŚ na Skałkę, by wspólnie tradycyjnie przywitać nowy rok. W schronisku od godz. 10.30 oczekuje nas Basia Kúdela, tel. 775 980 304. Wyjście do schroniska trasami dowolnymi.
▲ 8. 2. zapraszamy do Cz. Cieszyna do restauracji „Na Brandysie” na wtorkowe balowanie z „Beskidem”. Początek o godz. 16.00 zapewni „Zaolzioczek” z Jabłonkowa. Do tańca grać będzie Roman Grygar. Bilety w cenie 400 kc można nabyć u Zbyszka Piegzy, tel. 724 027 883, piegzaz@seznam.cz.

WYSTAWY

CZ. CIESZYN, ZARZĄD GŁÓWNY PZKO, Strzelnicza 28, kory-

tarz wejściowy: do 20. 1. wystawa pt. „Jan Kubok, kierownik szkoły i wójt Końskiej”. Czynna w godzinach otwarcia budynku.

MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ I MIASTA TRZYŃCA, Frýdecká 387, Trzyńc: do 30. 1. wystawa pt. „Szopka, symbol Bożego Narodzenia”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00; nie: w godz. 13.00-17.00.

▲ **GALERIA „Na schodach”:** do 31. 1. wystawa pt. „Boże Narodzenie, zwierciadło historii.” Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00; nie: w godz. 13.00-17.00.

CO ZA OLZĄ

KSIAŻNICA CIESZYŃSKA, ul. Mennicza 46, Cieszyn: do 29. 1. wystawa pt. „Uratować dla nauki i od zapomnienia... – 120 lat historii Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego”. Czynna od wtorku do piątku w godz. 8.00-18.00, soboty w godz. 9.00-15.00.

MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO, Sala Rzymska, T. Regera 6, Cieszyn: do 23. 1. wystawa pt. „Czas apokalipsy na Śląsku Cieszyńskim. 40. rocznica wprowadzenia stanu wojennego”. Czynna: wtorek, czwartek, piątek, sobota i niedziela w godz. 10.00-14.00; środa w godz. 12.00-16.00.

WIEŻA PIASTOWSKA i ROTUNDA św. Mikołaja, Cieszyn: czynne codziennie w godz. 9.00-17.00.

Prosystem
spol. s r.o.

Firma informatyczna PROSYSTEM zatrudni programistę na stanowisku **WEBDEVELOPER**.

Wytwarzamy narzędzia elektroniczne dla firm lokalnych i zagranicznych. Mamy długoletnie doświadczenia w tworzeniu specjalistycznego oprogramowania.

Wymagania:

- dobra znajomość języka obiektowego, idealnie C#
- plusem jest znajomość technologii .NET Framework i .NET Core, ASP.NET Core MVC, JavaScript, CSS (Less), Azure DevOps
- podstawowa znajomość języka SQL i bazy danych

Oferujemy:

- udział w ciekawych, różnorodnych i innowacyjnych projektach
- niekorporacyjne środowisko pracy
- miejsce pracy w Czeskim Cieszynie
- autonomia i wolność w wyborze technologii
- praca grupowa oraz możliwość uczenia się od doświadczonych programistów
- atrakcyjne wynagrodzenie i benefity pracownicze

Kontakt: job@prosystem.cz; www.prosystem.cz

„Głos” jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury RC, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, a także z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2021” za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”.

STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA”

„Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów”.

Głos
GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZEŠKIEJ

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimanec, klimanec@glos.live • Szymon Brandys, brandys@glos.live • Foto-reporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratorom prowadzi Česká pošta, s.p., oddělení periodického tisku, Olšanská 38-9, 225 99 Praha 3. Zamówienia: www.periodik.cz, e-mail: postabo.prstc@cpost.cz • Reklamacje tel. 800 300 302 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS

Biblioteka Miejska przy ul. Havlíčka 6 w Czeskim Cieszynie zaprasza w sobotę 8 stycznia w godz. 8.00-12.00 na darmowy kiermasz książek pt. „Zabierz mnie do domu”.

Klub Seniora „Przyjaźń” zawiadamia członków i sympatyków, że styczniowe spotkanie nie odbędzie się!

WSPOMNIENIA

Czas płynie, my pamiętamy.

Dnia 5 stycznia 2022 obchodziłaby 100. urodziny

śp. ANNA ŁUKOSZOWA
z Karwiny

Z miłością i szacunkiem wspomina najbliższa rodzina.

RK-121

Dnia 5 stycznia 2022 obchodziłby 90. urodziny nasz Drogi

śp. FRANCISZEK FILIPEK
z Piotrowic

Wspominają najbliżsi.

RK-122

Kto w sercu żyje, ten nigdy nie umiera.

Dnia 3 stycznia 2022 minęła 20. rocznica śmierci naszej Ukochanej Mamusi, Babci, Siostry, Cioci

śp. IRENY MADEJ
z Orłowej

Wszystkich, którzy Ją znali, prosimy o chwilę wspomnień. Z żalem, miłością i wdzięcznością wspomina najbliższa rodzina.

RK-123

Dnia 2 stycznia 2022 obchodziłaby swój jubileusz 70 lat

SYLWIA MRÓZEK
z domu Taube

dyrektor polskiej szkoły podstawowej w Jabłonkowie w latach 1990-2000 oraz założycielka zespołu folklorystycznego „Nowina”.

Z radością, wdzięcznością i smutkiem wspominają synowie Jakub i Mateusz z rodzinami.

GL-002

Dnia 1 stycznia 2022 minęła dziesiąta rocznica śmierci

śp. ANNY NIEMCOWEJ
nauczycielki przedszkola

zaś 19 stycznia 2022 upłyne dziewięć lat od śmierci Jej Męża

śp. JÓZEFA NIEMCA
nauczyciela

O chwilę cichych wspomnień prosi córka Aleksandra z rodziną.

RK-124

Wczoraj, 3 stycznia 2022, obchodziłaby 100. rocznicę urodzin nasza Kochana

śp. STEFANIA SIUDOWA
z Karwy-Łąk

Zaś 3 kwietnia 2022 minie 14. rocznica, kiedy odeszła od nas na zawsze.

O chwilę wspomnień i cichą modlitwę proszą córka Helena, wnuk Ryszard oraz wnuczka Sonia z rodziną.

RK-113

Będziesz żyć dalej w sercach tych, którzy Cię kochają.

Dnia 5 stycznia 2022 minie druga smutna rocznica śmierci naszego Kochanego Syna, Brata, Wujka, Przyjaciela, Kolegi, Współpracownika

śp. ZBIGNIEWA SZTURCA
z Bystrzycy

Z szacunkiem i miłością wspomina najbliższa rodzina.

GL-784

NEKROLOGI

W dniu 26 grudnia 2021 zmarł w wieku 77 lat nasz Przyjaciel

śp. inż. ALEXANDER SZURMAN
z Kocobędza

Prosimy o chwilę zadumy.
Koledzy.

GL-005

PROGRAM TV

WTOREK 4 STYCZNIA

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Krok od nieba (s.) **10.00** Złodziejka **10.25** Dokąd słońce nie chodzi (film) **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Zaćmienie wszystkich słońc (film) **15.25** Krok od nieba (s.) **16.40** Podróżomania **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Domek na sprzedaż (film) **21.25** Niewinne kłamstwa (film) **22.40** Komisarz Moulin (s.) **0.10** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Najbardziej zuchwałej złodziejki wśród zwierząt **9.20** Historia lasu **10.55** Złoty Orzeszek 2021 **11.50** Największe apokalipsy w dziejach **12.45** Czołgi w walce **13.40** Jak Hitler chciał zniszczyć Paryż **14.35** Sto cudów świata **15.35** David Attenborough i legendarny olbrzymi słoń Jumbo **16.35** Antykarta, mechanizm lojalności **17.30** Karta 77 **18.30** František Janouch **18.45** Indie z biegiem Gangesu **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Anny **21.15** Bonnie i Clyde (film) **23.05** Lotnicze katastrofy **23.50** Wielka wojna ojczyzniana **0.40** Człowiek plus.

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova **9.05** Ulica (s.) **10.00** Spece (s.) **10.55** Pościg **12.00** Południowe wiadomości **12.25** Krok za krokiem (s.) **13.05** Ogólniak (s.) **14.15** Dowody zbrodni (s.) **15.05** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.40** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Odznaka Wysočina (s.) **21.20** Policja kryminalna Anděl (s.) **22.30** Policja Chicago (s.) **23.20** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **1.00** Dowody zbrodni (s.).

PRIMA

6.15 Bolek i Lolek (s. anim.) **6.30** Wilk i zając (s. anim.) **7.00** Nowy dzień **8.10** M.A.S.H. (s.) **10.00** Jak zbudować marzenie **12.00** Strażnik Teksasu (s.) **12.55** Gliniarz i prokurator (s.) **13.50** Policja Hamburg (s.) **14.45** Agenci NCIS (s.) **15.45** Tak jest, szefie! **16.55** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Slunečná (s.) **21.35** 7 przypadków Honzy Dědka **23.50** Tak jest, szefie! **1.00** Policja w akcji.

ŚRODA 5 STYCZNIA

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Krok od nieba (s.) **10.10** Kamera na szlaku **10.40** Obiektyw **11.10** Trabant **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Podróż do Paryża **14.25** Różowy Hubert (film) **15.35** Krok od nieba (s.) **16.40** Podróżomania **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Żandarmskie humoreski (s.) **21.40** Hercule Poirot (s.) **22.35** Napad (film) **0.00** Manež Bolka Polívki.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** David Attenborough i legendarny olbrzymi słoń Jumbo **9.30** Podróż po Szampanii **10.00** Najlepsze psy roku **10.45** Papua Nowa Gwinea **11.45** Wielka

POLECAMY

• **Jak Hitler chciał zniszczyć Paryż**
Wtorek 4 stycznia,
godz. 13.40
TVC 2

• **Podróż po Szampanii**
Środa 5 stycznia,
godz. 9.30
TVC 2

• **Agatha Christie: 100 lat z Herculesem Poirot i panną Marple**
Czwartek 6 stycznia,
godz. 20.00
TVC 2

(s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Zamierzmy się żonami (reality show) **21.30** Małe miłości **22.25** Policja Chicago (s.) **23.15** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **0.55** Dowody zbrodni (s.).

PRIMA

6.15 Bolek i Lolek (s. anim.) **6.30** Wilk i zając (s. anim.) **7.00** Nowy dzień **8.05** Showtime **8.15** M.A.S.H. (s.) **9.45** Slunečná (s.) **10.55** 7 przypadków Honzy Dědka **12.00** Strażnik Teksasu (s.) **12.55** Gliniarz i prokurator (s.) **13.50** Policja Hamburg (s.) **14.45** Agenci NCIS (s.) **15.45** Tak jest, szefie! **16.55** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Le Mans'66 (film) **23.20** Show Jana Krausa **0.20** Tak jest, szefie! **1.25** Policja w akcji.

CZWARTEK 6 STYCZNIA

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Krok od nieba (s.) **10.05** Zaćmienie wszystkich słońc (film) **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Uśmiechy Josefa Škvoreckiego **14.40** Nie wiadomo, kiedy nadejdzie świt **15.50** Krok od nieba (s.) **16.45** Podróżomania **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Pierwsza republika (s.) **21.00** Śladami gwiazd **21.30** Pr. dyskusyjny **22.30** Komisarz Montalbano (s.) **0.30** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Ostatni Weneccjanin **9.25** Indie – z biegiem Gangesu **10.15** Rzym, wieczne miasto **11.10** Superpociągi **12.10** Listy z Prowansji **12.40** Tajemnice II wojny światowej **13.35** Błękitna planeta **14.25** Słyszec sowę **14.55** Egipt z lotu ptaka **16.25** Europa dziś **16.55** Sto cudów świata **17.50** Odkrywanie smaków z Gordonem Ramseyem **18.40** Papua Nowa Gwinea **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Agatha Christie: 100 lat z Herculesem Poirot i panną Marple **20.55** W kamperze po Czechach **21.25** Kraina wina **21.55** Fauda (s.) **23.10** Opowiadania duchów woodoo **23.40** Queer **0.05** Wojny światowe.

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova **9.10** Ulica (s.) **10.00** Małe miłości **10.55** Pościg **12.00** Południowe wiadomości **12.25** Krok za krokiem (s.) **13.05** Ogólniak (s.) **14.15** Dowody zbrodni (s.) **15.05** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.40** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Kong: Wyspa czaszki (film) **22.15** Policja Chicago (s.) **23.05** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **0.45** Dowody zbrodni (s.).

PRIMA

6.15 Bolek i Lolek (s. anim.) **6.30** Wilk i zając (s. anim.) **7.00** Nowy dzień **8.05** Showtime **8.15** M.A.S.H. (s.) **9.45** 7 sylwestrowych przypadków Honzy Dědka **11.00** Show Jana Krausa **12.00** Strażnik Teksasu (s.) **12.55** Gliniarz i prokurator (s.) **13.50** Policja Hamburg (s.) **14.45** Agenci NCIS (s.) **15.45** Tak jest, szefie! **16.55** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Slunečná (s.) **21.35** Incognito **22.35** Gafy (s.) **23.45** Tak jest, szefie!

wojna ojczyzniana **12.35** Natura bez granic **13.05** Namibia, nadzieja i przyszłość **13.55** Wielka wojna pod mikroskopem **14.50** Weltawa, nasza rzeka **15.00** Klucz **15.30** Gra podstawą życia! **16.20** Anny **17.30** Obecni dóm **18.25** Tajemnice budowniczych piramid **19.10** Listy z Prowansji **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Australia z lotu ptaka **21.00** Odkrywanie smaków z Gordonem Ramsayem **21.50** Klejnoty o zapachu benzyny **22.20** Superpociągi **23.15** Odkryte skarby **0.05** Biała królowa (s.).

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova **9.10** Ulica (s.) **10.00** Spece (s.) **10.55** Pościg **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Krok za krokiem (s.) **13.05** Ogólniak (s.) **14.15** Dowody zbrodni (s.) **15.05** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.40** Pościg **18.30** Ulica

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Pionowo i poziomo jednakowo:

	1	2	3	4
1. obserwuje mecz, spektakl				
2. japońska firma produkująca ciężarówki i autobusy				
3. skrót od: Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej				
4. ROZWIĄZANIE DODATKOWE (pierwsze danie)				

MINIKWADRAT MAGICZNY II

Pionowo i poziomo jednakowo:

	1	2	3	4
1. urok, piękno, czasem szybko pryska				
2. inaczej chłodny, lodowaty				
3. u starożytnych Arabów kamień, w którym jest siedziba bóstwa				
4. ROZWIĄZANIE DODATKOWE (drugie danie)				

Wyrazy trudne lub mniej znane:
ANSAB

LOGOGRYF

Rozwiązaniem logogryfu jest nazwa wsi w Polsce, położonej w województwie dolnośląskim, w powiecie jeleniogórskim, w gminie Jeżów Sudecki, między Jeziorem Modrym na południowym wschodzie, a Jeziorem Wrzeszczyńskim na zachodzie. W obrębie wsi znajduje się gotycki dwór obronny z XIV w. – tzw. wieża książęca – mieszkalna, z zachowanymi malowidłami ściennymi...

- górna warstwa atmosfery ziemskiej silnie zjonizowana, występująca powyżej 50-60 km nad powierzchnią Ziemi
- zdrobniale o Jądwidze
- Paweł, autor „Polski Jagiellonów” i „Polski Piastów”
- nalewka na czarnych jagodach
- forma żeńska od jubilat
- drzewo z koralowoczerwonymi owocami o cierpkim smaku
- cykl książek dla młodzieży autorstwa Małgorzaty Musierowicz
- zdrobnienie od jarlica
- znawca języka i literatury Kraju Kwitnącej Wiśni

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
J	J	J	J	J	J	J	J	J	J
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A

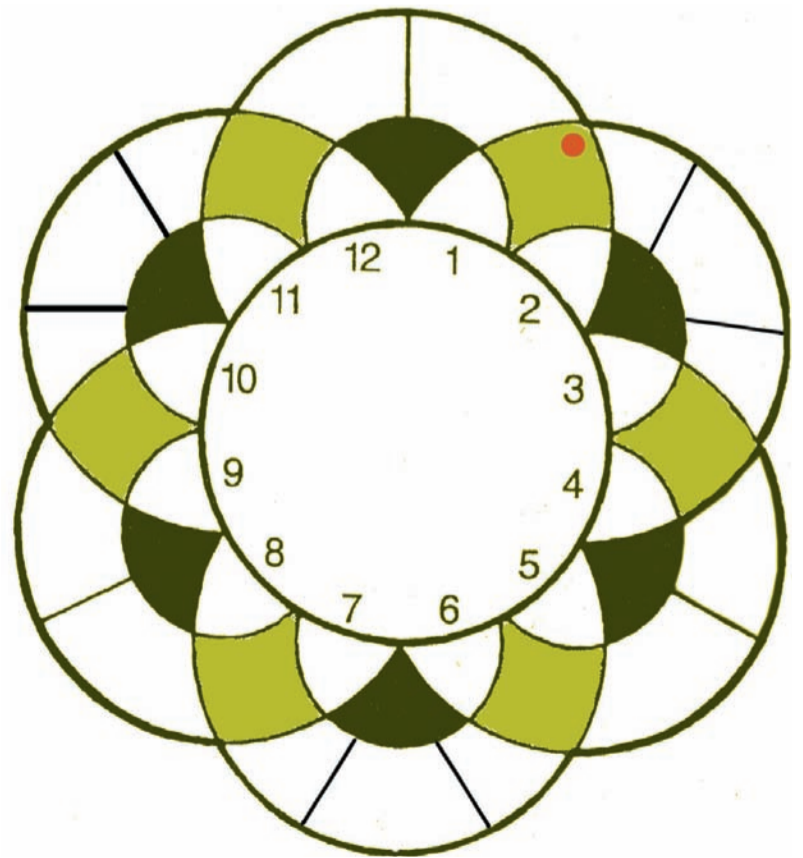
Wyrazy trudne lub mniej znane: JASZENICA, JEŻYCJADA

LOGOGRYF ŁUKOWATY

Rozwiązaniem jest nazwa miasta w Polsce, w województwie mazowieckim, w powiecie warszawskim zachodnim. Miasto położone jest nad rzeką Rokitnicą.

- 4. człowiek, który uciekł skądś; dezertor
- 6. ambaras, strapienie, problem, szkopuł
- 8. odmiana gry w kręgle
- 10. ciemna plamka na ciele człowieka
- 12. Arkady (1894-1985), polski prozaik, reportażysta, przyrodnik i podróżnik
- 2. zagroda z ciernistych krzewów wokół afrykańskiej wioski

Wyrazy trudne lub mniej znane:
ZERIBA

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka. Rozwiązania prosimy przesyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 14 stycznia 2022 r. Nagrodę z 21 grudnia otrzymuje **Krystyna Urbaniec z Trzyńca**. Autorem dzisiejszych łamigłówek jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie rozetki z 21 grudnia:
OPLATEK

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 21 grudnia:
NIE BYŁO MIEJSCA DLA CIEBIE